

§ 48

Dnr 2017/KS 0115 005

Årsredovisning för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2016

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen för förslag till kommunfullmäktige

1. Årsredovisning för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2016 noteras.
2. Ledamöterna i direktionen för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund beviljas ansvarsfrihet för den tid revisionsberättelsen avser.

Beskrivning av ärendet

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har sammanställt årsredovisningen för direktionens verksamhet 2016. Redovisningen omfattar det ekonomiska resultatet, personalredovisning och verksamhetsbeskrivning. Direktionen för förbundet har beslutat att godkänna årsredovisningen och överlämnar den till kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner.

Årsredovisning med revisionsberättelse och revisionsrapport för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2016 redovisas i bilagor.

Bilagor

Protokollsutdrag Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund Årsredovisning 2016.pdf

Tjänsteskrivelse årsredovisning 2016 Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.pdf

Årsredovisning 2016 Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund .pdf

Uppföljning av förbundsplan 2016 Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund .pdf

protokoll internkontroll Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.pdf

Revisionsberättelse 2016 Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.pdf

Revisionsberättelse Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2016- Bilaga

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

1 Rapport - Granskning av Målstyrning .pdf
Revisionsberättelse 2016 - bilaga 2 Södertörns miljö- och
hälsoskyddsförbund.pdf

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

§ 5

Årsredovisning 2016 för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Ärendet

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har sammanställt årsredovisningen för direktionens verksamhet under tiden 1 januari t.o.m. 31 december 2016. Redovisningen omfattar det ekonomiska resultatet, personalredovisning och verksamhetsbeskrivning.

Beslutsunderlag

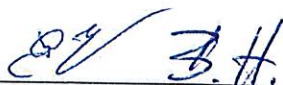
Tjänsteskrivelse den 13 februari 2017, dnr 2017-556
Årsredovisning 2016, dnr 2017-556
Uppföljning av förbundsplan 2016, dnr 2017-556
Protokoll internkontroll 2016, dnr 2017-556

Direktionens beslut

Direktionen beslutar att godkänna bifogad årsredovisning 2016 och överlämna den till kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner.

Beslutet expedieras till

Kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner
Akten

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Tid och plats Tisdagen den 21 februari 2017 klockan 18:00, i Ankaret, Rudsjöterrassen 5

Beslutande

Ledamöter

Erkki Vesa (M), ordförande Tyresö kommun
Anna Ragnar (-), Haninge kommun
Barbro Nordgren (S), Haninge kommun
Kjell Andersson (S), Tyresö kommun
Marcus Svinhufvud (M), Nynäshamns kommun
Bengt Holwaster (MP), Nynäshamns kommun
Mikko Svensson (S), Haninge kommun
Gilbert de Wendel (M), Haninge kommun
Thomas Halvarsson (M), Tyresö kommun
Daniel Adborn (L), Nynäshamns kommun

Övriga närvarande

Ersättare

Ove Forsberg (S), Nynäshamns kommun
Ulla-Britt Öhman (C), Haninge kommun

Tjänstemän

Lena Niskakoski, sekreterare
Jens Möller, förbundschef
Karin Andersson, avdelningschef hälsoskydd och livsmedel
Stefan Engblom, avdelningschef landsbygden
Barbro Olander, avdelningschef miljöskydd
Christian Weyer, miljöinspektör miljöskydd §§ 1-4
Cezary Bose, miljöinspektör miljöskydd §§ 1-4
Lina Westman, miljöinspektör landsbygden §§ 1-4

Justering

Justerare

Bengt Holwaster (MP)

Tid för justeringen

Tisdagen den 7 mars 2017

Justerade paragrafer

1-8

Underskrifter

Sekreterare

Lena Niskakoski

Lena Niskakoski

Ordförande

Erkki Vesa

Erkki Vesa (M)

Justerare

Bengt Holwaster

Bengt Holwaster (MP)

EV B.H.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

ANSLAGSBEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund
Sammanträdesdatum	2017-02-21
Paragrafnummer	1-8
Datum då anslaget sätts upp	2017-03-08
Underskrift	<hr/>
Datum då anslaget tas ned	2017-03-29
Förvaringsplats för protokollet	Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, Rudsjöterrassen 5, Haninge

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

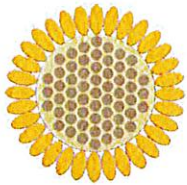
Innehållsförteckning

Ärende	Sida
Val av justerare.....	4
Fastställande av dagordningen.....	5
Redovisning av genomförda projekt.....	6
Inventering av enskilda avlopp.....	7
Årsredovisning 2016 för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.....	8
Meddelanden	9
Redovisning av delegationsbeslut	10
Övriga frågor	11

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

SKRIVELSE
Datum: 2017-02-13
DNR-2017-556-1

Sid 1 (1)

Handläggare: Jens Möller
08-606 93 24
jens.moller@smohf.se

Direktionen
Södertörns miljö- och
hälsoskyddsförbund

ÅRSREDOVISNING 2016 FÖR SÖDERTÖRNS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSFÖRBUND

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att godkänna bifogad årsredovisning 2016 och överlämna den till kommunfullmäktige i Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner.

Bakgrund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund har sammanställt årsredovisningen för direktionens verksamhet under tiden 1 januari t.o.m. 31 december 2016. Redovisningen omfattar det ekonomiska resultatet, personalredovisning och verksamhetsbeskrivning.

Jens Möller
Förbundschef

Bilaga

Årsredovisning 2016 för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.
Uppföljning av förbundsplan 2016 för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.
Protokoll internkontroll för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2016.

BESÖKSADRESS
POSTADRESS

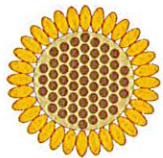
Rudsjöterrassen 5
136 81 HANINGE

TEL 08-606 93 00
FAX 08-606 93 01

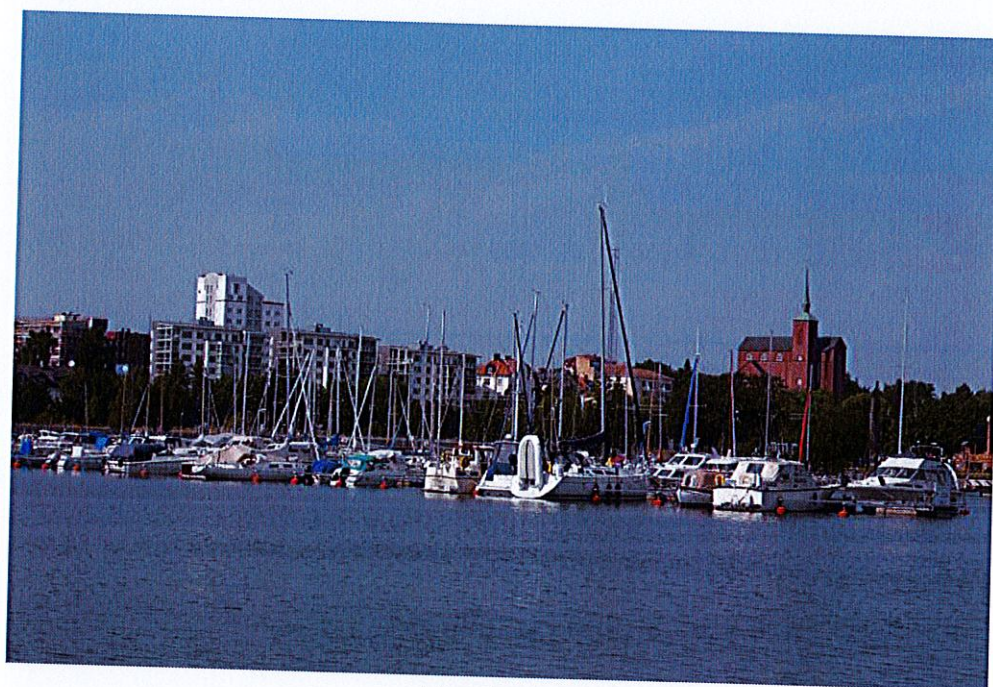
miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

ORG NR 222 000-2444

SMOHF – ett samarbete mellan kommunerna Haninge • Nynäshamn • Tyresö

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

Nynäshamns tätort

Årsredovisning 2016

för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	3
Uppdrag	3
Verksamhetsidé och vision	3
Organisation	3
Ärendehandläggning och tillsyn	5
Mål 2014 - 2017	6
Ekonomiskt resultat	10
Framtid	11
Medarbetare	12
Måluppföljning 2016	14
Personalstatistik	18
RESULTATRÄKNING	19
BALANSRÄKNING	20
NOTER OCH REDOVISNINGSPRINCIPER	21

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Uppdrag

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbunds uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Därutöver har medlemskommunerna lagt tillsynen över försäljning av receptfria läkemedel, sprängämnesprekursorer samt delar av tobakskontrollen på förbundet.

Haninge, Nynäshamn och Tyresö är medlemmar i förbundet. Vi ska erbjuda medlemskommunerna kompetens avseende deras arbete med frivilliga åtaganden inom miljöområdet samt lämna det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar inom förbundets kompetensområde. Vi ska besvara remisser från medlemmarna, svara för information inom verksamhetsområdet, bistå medlemmarna med expertkunskaper samt delta i kommunernas krisberedskaps-planering.

Tillsyn omfattar bl.a. platsbesök, granskning av rapporter, prövning av ansökningar och övriga ärenden. En viktig del i vårt arbete är förebyggande insatser såsom information och rådgivning.

Verksamhetsidé och vision

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ska med hög kvalitet utföra de arbetsuppgifter som den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet för Haninge, Nynäshamn och Tyresö kommuner enligt lag ansvarar för. Genom tillsyn, rådgivning, information och förebyggande arbete ska vi tillsammans med allmänheten och det lokala näringslivet medverka till att en långsiktigt god livsmiljö säkerställs.

Visionen är att Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund år 2022 är en förebild i arbetet med miljö- och hälsoskydd. Vi är väl kända och har stort förtroende hos allmänhet och verksamheter. Fler kommuner har anslutit sig till vårt arbete med att skapa ett hållbart samhälle och en ständigt förbättrad livsmiljö.

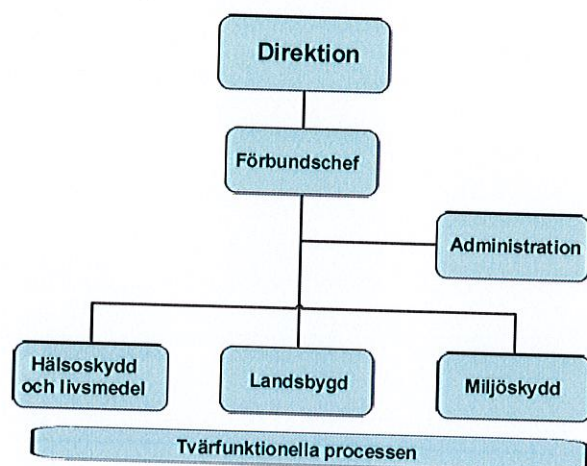
Styrningen av förbundets verksamhet sker med balanserat styrkort, vilken omfattar direktionens strategiska mål.

Organisation

Den politiska styrningen sker genom en förbundsledning med tio ledamöter och tio ersättare från medlemskommunerna. Haninge har ett medlemsandel på 52,5 %, Nynäshamn 17,9 % och Tyresö 29,6 %. Direktionen beslutar om förbundets mål, inriktning, omfattning, prioriteringar och kvalitet. Direktionen har också rätten att besluta i alla frågor som rör myndighetsutövningen. Beslutsrätt har delegerats till förbundschefen, vilken delegerat beslutsrätt vidare i organisationen.

Verksamheten leds av förbundschefen som har det övergripande ansvaret för att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och inom de ekonomiska ramarna. Förbundet har organiserats i fyra avdelningar under förbundschefen. För varje avdelning, administrationen undantaget, har en avdelningschef utsetts. Förbundets chefer ansvarar för att planera, leda och följa upp verksamheten enligt styrprocessen inom sina respektive ansvarsområden.

Förbundet är organiserat i tre avdelningar som arbetar med tillsyn samt en administrativ avdelning som arbetar med att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet. Den tvärfunktionella processen arbetar med förbundsgemensamma frågor.

Direktionens ledamöter och ersättare 2016

I förbundsdirektionen sitter 20 ledamöter och ersättare från medlemskommunerna. Anna Ragnar är ordförande och Erkki Vesa vice ordförande.

Haninge kommun

Anna Ragnar (-), ordförande
 Barbro Nordgren (S), ledamot
 Joachim Krylborn (KD), ledamot
 Sven Gustafsson (M), ledamot
 Gilbert de Wendel (M), ersättare
 Mikko Svensson (S), ersättare
 Kristina Hallberg (L), ersättare
 Ulla-Britt Öhman (C), ersättare

Nynäshamns kommun

Bernt Månsson (MP), ledamot t.o.m. 2016-12-14
 Marcus Svinhufvud (M), ledamot
 Helen Sellström-Edberg (S), ledamot
 Daniel Adborn (L), ersättare
 Peter Wennerberg (C), ersättare
 Ove Forsberg (S), ersättare

Tyresö

Erkki Vesa (M), vice ordförande
 Kjell Andersson (S), ledamot
 Marika Marklund (KD), ledamot
 Klas Torstensson (M), ersättare
 Thomas Halvarsson (M), ersättare
 Tom Nilstierna (MP), ersättare t.o.m. 2016-03-23

Förbundets tjänsteorganisation

Administration

Avdelningen arbetar med att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet genom att ta fram och upprätthålla administrativa rutiner och stödsystem. Verksamheten ska kännetecknas av god service till allmänheten samt smidig administration inom förbundet. I gruppens ansvar ingår administrativ service, stödsystem, ekonomihandläggning, personalfrågor, lokaler, fordon samt IT och teknik.

Hälsoskydd och livsmedel

Avdelningen arbetar med frågor som mer direkt påverkar allmänhetens hälsa. De lagstiftningar avdelningens arbete huvudsakligen utgår ifrån är miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. För att nå direktionens målsättning att minska riskerna för ohälsa samt att allmänheten ska ha säkra livsmedel arbetar avdelningen med tillsyn och kontroll, prövning av nytillkommande verksamheter, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning.

Avdelningen har tillsynsansvar inom hälsoskydd, livsmedel, smittskydd och badvatten. Det omfattar bl.a. offentliga lokaler såsom skolor och äldreboenden, lokaler för hygienisk behandling, restauranger och butiker samt boendemiljön i flerbostadshus. Avdelningen bedriver också, på uppdrag av medlemskommunerna, kontroll av handel med receptfria läkemedel.

Landsbygd

Avdelningen arbetar med frågor som mer direkt rör landsbygdens områden såsom enskilt dricksvatten och avlopp, lantbruk och naturvård. De lagstiftningar avdelningens arbete huvudsakligen

utgår ifrån är miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. För att nå direktionens målsättning att minska utsläppen från ämnen som bidrar till övergödningen arbetar avdelningen med tillsyn, prövning av nytillkommande anläggningar, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning. En stor del av avdelningens arbete omfattar inventering av befintliga avlopp. Syfte är att minska utsläppen av gödande ämnen till våra vatten genom att ersätta bristfälliga anläggningar med nya som uppfyller de reningskrav som ställs på enskilda avlopp.

Miljöskydd

Avdelningen arbetar med frågor som omfattas av miljöbalkens miljötillsyn. För att nå direktionens målsättning att minska utsläppen av miljöfarliga samt klimatpåverkande ämnen arbetar avdelningen med tillsyn och kontroll, prövning av nytillkommande verksamheter, handläggning av inkommande ärenden samt information och rådgivning.

Tillsyn bedrivs bl.a. över B-, C- och U-objekt, kemikaliehantering och förorenad mark. Därutöver handläggs ärenden gällande anläggande eller ändring av miljöfarlig verksamhet., värmepumpar, köldmedier, spridning av bekämpningsmedel och sprängämnesprekursorer.

Tvärfunktionella processen

Förbundet har inrättat en tvärfunktionell process som särskilt ska arbeta med kontakten med näringsliv och allmänhet samt att utveckla förbundets informationsarbete.

Servicefunktionen

Servicefunktionen bemannar förbundets två servicetelefoner ditt allmänheten kan vända sig med frågor och få information. Även ärenden med kortare handläggningstider hanteras i syfte att snabbt kunna lämna beslut till sökande. Ärenden med större utredningsbehov handläggs på övriga avdelningar.

Ärendehandläggning och tillsyn

Tillsyn bedrivs med utgångspunkt från direktionens styrkort samt förbundsplanen för 2016.

Under året har 3 037 kontroller genomförts. Vi har arbetat med 4 469 nya ärenden samt 2 114 ärenden från föregående år.

	2016	2015
Ärenden, antal nya	4 469	4 497
Inspektioner, antal	3 037	2 807

Det totala antalet ärenden har varit 240 fler jämfört med planerat. Antalet nyregistrerade ärenden har varit färre medan vi arbetat i fler ärenden än planerat som följt med från föregående år.

Räknat till antal ärenden är det inom avloppshandläggningen som förändringen är störst. Antalet nyregistrerade ärenden har varit färre än planerat. Det gäller till stor del avfallsärenden och då specifikt kompostering av slam och latrin. Det beror på att 2015-års inventering av enskilda avlopp skedde på fastlandet samt i områden där flertalet har vattentoalett påkopplat avloppsanläggningen. I och med att det inte är tillåtet att själv kompostera avloppsslam från vattentoaletter samt att SRV återvinning AB kan hämta slam från anläggningarna har antalet avfallsärenden varit betydligt färre än beräknat. Planeringen inför 2016 och 2017 har vi utgått från erfarenheterna vid tidigare års inventeringar, vilka till stor del skedde på öar. I övrigt har ärendevolymer i huvudsak motsvarat det planerade.

Antalet pågående ärenden från föregående år som vi arbetat med har varit fler än planerat. Huvuddelen är knutna till inventeringen av enskilda avlopp i Haninge kommun som genomfördes under 2010 - 2014 samt i Nynäshamn under 2015. Vad gäller ärenden i Haninge gäller det dels prövningen av ansökningar dels påminnelser och krav för de fastighetsägare som vi tidigare krävt åtgärder från, men som valt att inte följa dessa. För Nynäshamns del är det handläggning av inventeringsärenden som inte avslutades under 2015.

I övrigt gäller det pågående ärenden inom avdelningen för hälsoskydd och livsmedel där huvuddelen av dessa är krav på åtgärder som ställts kopplat till tillsynsbesök.

Planerad tillsyn har till allra största del genomförts. Inom lantbrukstillsynen har vi inte klarat av att bedriva planerad tillsyn då en handläggare varit långtidssjukskriven under hela den huvudsakliga tillsynsperioden. Inom hälsoskyddstillsynen har planerad tillsyn över verksamheter med timavgift nedprioriterats till förmån för tillsynen över de med fast årlig avgift med anledning av vakant tjänst. Inom livsmedelskontrollen har fler kontroller genomförts än planerat i och med att förbundet hade en skuld med sig in i 2015 som vi arbetat för att komma i fas med. Miljötillsynen har inte fullt ut genomförts beroende på en vakans del av året, vilket medfört något färre tillsynsbesök.

Gemensamt för samtliga avdelningar är att det periodvis funnits vakanta tjänster under året. Det har påverkat våra möjligheter att genomföra planerade aktiviteter. Förbundet strävar alltid efter att tillsätta tjänster med planerad frånvaro. Beroende på hur stor del av en tjänst som det handlar om kan det vara svårt, i det fall det inte går att tillskapa minst en halvtidstjänst, att få kvalificerat sökande. Likaså tar det generellt längre tid att få en ersättare på plats än tiden för den ordinarie att lämna oss. Det gäller föräldraledigheter, sjukfrånvaro liksom att tillsvidareanställda gått vidare till annan tjänst.

För att framöver ge bättre förutsättningar att utföra uppdraget har vi inför 2017 visstidsanställt personal motsvarande de beräknade vakanserna för helåret 2017.

Mål 2014 - 2017

Förbundet ska bidra till att medlemskommunerna kan utvecklas på ett sådant sätt att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Företag, verksamheter och enskilda ska ha en god egen förmåga att följa lagstiftningen inom de lagstiftningar förbundet har ett myndighetsansvar.

Grundläggande utgångspunkter för tillsynen är de nationella miljö kvalitetsmålen, folkhälsomålen och de övergripande målen för livsmedelstillsynen. Förbundets strategiska mål är samlade i ett förbundsövergripande styrkort med perspektiven:

- miljö- och samhälle
- kund och verksamhetsutövare
- medarbetare
- processer
- ekonomi

Måluppföljning

Uppföljningen av förbundets målvärden redovisas på sidorna 14 - 17. Nedan kommenteras målen inom respektive perspektiv.

Miljö och samhälle

Inom **mål 1** *Utsläppen av ämnen som bidrar till övergödningen har minskat* har vi klarat målvärdet inom enskilda avlopp under året. Inventeringen i Nynäshamn och Tyresö har genomförts som planerat. Vi har även bedrivit tillsyn på samfälliga avloppsanläggningar och minireningsverk.

Vi kommer inte klara målvärdet att samtliga lantbrukare och djurhållare uppfyller de krav som ställs på dem för att de ska ha en godtagbar hantering av gödsel år 2017. Sedan förbundsbildningen 2008 har vi besökt drygt hälften av verksamheterna och ställt krav i det fall brister finns. 38 % av dem vi granskat har en godtagbar hantering, vilket motsvarar 20 % av totalt antal. I och med att vi tidigare inte bedrivit tillsyn över dessa så är det inte ovanligt att det finns brister, vilka i flera fall kräver större åtgärder. I syfte att nå målvärdet har vi tidigare ordnat informationsmöte där alla verksamhetsutövare varit inbjudna. Uppföljning av ställda krav pågår. Årets planerade tillsyn har till största del inte genomförts pga. sjukskrivning under årets huvudsakliga tillsynsperiod. Bemanningen har utökats inför 2017 års tillsyn dels för att vi ska vara mindre sårbara ur bemanningssynpunkt dels för att om möjligt komma i fas med den planerade tillsynen från 2016.

Inom **mål 2** *Förbundet arbetar för att utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska bli lägre* klarar vi målvärdet att B- och C-klassade verksamheter arbetar med energieffektivisering. Energitillsyn genomförs vid alla planerade besök. 136 av 150 verksamheter har fått tillsyn och 49 % av dessa arbetar med frågan, vilket motsvarar 41 % av totalt antal berörda verksamheter.

Målvärdet för läckage av köldmedia kan inte följas upp från och med år 2016 på grund av förändrad lagstiftning som innebär att det inte går att göra jämförelser med tidigare års rapporteringar.

Vi har inte slutfört arbetet med att ta fram och införa ett miljöledningssystem för vår egna verksamhet. Det beror dels på att vi varit tvungna att prioritera bemanningsresurserna för att kunna slutföra bytet av ärendehanteringssystem samt införandet av kvalitetshandboken dels för att kunna hantera handläggning av ärenden. Vi har tecknat avtal med den organisation som kommer att stödja oss i arbetet med miljödiplomeringen utifrån den nationella miljöledningsstandarden Svensk miljöbas. Vi har genomfört en miljöutredning, vilken ligger till grund för arbetet med att ta fram miljöpolicy, mål och handlingsplan vilket slutförs under 2017.

Inom **mål 3** *Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat* kommer målet att förebyggande åtgärder vidtagits för att minska spridningen av farliga ämnen i nio deponier inte nås. Förbundet saknar bemanning för att kunna arbeta med målet. Med nuvarande budget har vi en bemanning som gör att vi kan hantera inkommande ärenden om förorenade områden, men inte planerad tillsyn. Budgeten för 2017 innehåller en utökad bemanning som gör att vi kan påbörja arbetet med planerad tillsyn över förorenade områden.

Vi arbetar för att utsläppen av kadmium och kvicksilver ska minska dels i vår löpande tillsyn dels i kemikalieprojekt. Under 2015 fokuserade vi på kvicksilver från tandläkarmottagningar och under 2016 har vi genomfört en informationskampanj där målgruppen är försäljningsställen av

konstnärsfärger samt användare av konstnärsfärger som till exempel konstnärsskolor. Vad gäller målet att utsläppen av kadmium ska minska med 20 % till år 2020 är bedömningen att målet inte kan nås. Enligt rapporten "Kartläggning av tungmetaller uppströms Himmerfjärdsverket - en studie av möjliga källor till kadmium och nickel i avlopps slam" från 2015 kommer ca 70 % av kadmiumet från hushållen, ca 10 % av okänt ursprung, 7 % från konstnärsverksamhet och 4 % från miljötillsynsobjekt. Av ovanstående källor till kadmium har förbundet i uppdrag att bedriva tillsyn av miljötillsynsobjekt, konstnärsverksamhet och sannolikt delar i gruppen okänt ursprung. Eftersom dessa står för en så pass liten andel kan förbundet inte nå målet på egen hand. För att minska mängden kadmium bedriver vi tillsyn över bl a fordonstvättar, verkstäder, bilverkstäder och ytbehandlare för att säkerställa att de har en hantering och reningsanläggningar för att minska utsläppen av kadmium. Ett stort ansvar ligger på avloppsreningsverken och deras arbete med uppströmsarbete för att halterna ska minska. Vad gäller kvicksilver så är det på väg att fasas ut ur samhället men når fortfarande miljön via atmosfäriskt nedfall. Slammets innehåll av kvicksilver har till största del sitt ursprung i användningen av amalgam. Det kan röra sig om amalgamfyllningar som nöts, utsläpp från tandläkare samt läckande rörsediment som beror på historiska utsläpp. Förbundet ställer krav på amalgamavskiljare samt vid sanering av avloppsledning från fastigheter med tandläkarmottagning finns eller har funnits.

Målet att samtliga yrkesmässiga varv ska ha reningsutrustning för bättvätt som klarar HaV:s riktlinjer är uppfyllt. Vi har besökt de yrkesmässiga varven och ställt krav på installation.

Vi ser en risk att målen inte nås vad gäller att samtliga berörda verksamheter vi bedriver tillsyn över har en godtagbar hantering av farligt avfall. Vi har besökt samtliga verksamheter och ställt krav. Uppföljning pågår och i dagsläget har 80 % en godtagbar hantering av farligt avfall. Återstående brister handlar i huvudsak om verksamhetsutövarens journalföring när denne lämnar farligt avfall. Uppföljning kan ske nästa gång verksam-

hetsutövaren lämnat farligt avfall, vilket inte alltid blir inom målperioden och uppföljning av bristen är därmed inte möjlig. Vad gäller egenkontrollen så uppnår vi inte målet att samtliga verksamhetsutövare har en godtagbar egenkontroll. Även här har vi besökt samtliga berörda verksamheter och ställt krav på åtgärder vid brister. I syfte att nå målvärdet har vi tagit fram informationsblad som vi skickat till samtliga verksamhetsutövare som omfattas av målvärdet. 80 % uppfyller kraven i egenkontrollförordningen, uppföljande tillsyn genomförs över de som fått krav på åtgärder.

Inom **mål 4** *Brister som medför risk för människors hälsa har minskat i flerbostadshus, hygieniska verksamheter och offentliga lokaler* har vi inte nått målvärdet att samtliga verksamheter har tagit fram en egenkontroll för sin verksamhet som uppfyller kraven. Målet omfattar en stor andel mindre verksamheter där många verksamheter startar upp. Huvuddelen av dessa är inte anmälningspliktiga varför vi inte har kännedom om när de startar och därmed heller inte kan besöka samtliga i anslutning till att verksamheten påbörjas. I syfte att öka möjligheterna för oss att få kännedom om dessa har vi tillsammans med bygglovkontoren i medlemskommunerna tagit fram en rutin kring hur vi ska upplysa varandra när vi får in vissa typer av ärenden, bl a dessa.

Inom **mål 5** *Konsumenterna har säkra livsmedel och grunda grunder för val av produkter* har vi inte nått målet att samtliga verksamhetsutövare ska ha en ändamålsenlig egenkontroll då 93 % har en ändamålsenlig egenkontroll. Samtliga verksamheter har besökts och krav på åtgärder ställs vid brister, uppföljning. Med utgångspunkt från resultaten från provtagningsprogram som genomförts under året har vi tagit fram informationsbrev med koppling till egenkontrollen som vi skickat till verksamhetsutövarna i syfte att de ska få kunskap att uppfylla sin egenkontroll.

Vi tar varje år fram fokuslistor utifrån livsmedelsverkets kontrollområden som används vid årets tillsyn. Innehållet i dessa listor varierar mellan åren utifrån att vi ska gå igenom samtliga relevanta kontrollområden under en femårsperiod. Vi har

inte kunnat följa upp att samtliga verksamheter kontrolleras inom samtliga relevanta områden som livsmedelverket anger då förbundets verksamhetssystemet inte stödjer en sådan lösning. En lösning har tagits fram inför 2017 som möjliggör uppföljning framgent.

Kund och verksamhetsutövare

Mål 6 *Kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull* när förbundet målet om upplevd service i Haninge och Tyresö. I Nynäshamn når vi målet inom livsmedelskontrollen samt företagarnas upplevda service inom miljöbalken. Anledningen till att vi totalt sett inte når målvärdet inom miljöbalken i Nynäshamn är att privatpersonerna ger oss lägre omdöme. Privatpersonerna utgör i allt väsentligt fastighetsägare vars enskilda avlopp vi inventerat. Vid inventering i Nynäshamn har vi utgått från erfarenheten vid motsvarande inventering i Haninge och de synpunkter vi tog emot från denna i syfte att ge en hög service, men det har inte varit tillräckligt. Vi kommer att ta fram handlingsplaner med utgångspunkt från den senaste servicemätningen i syfte att nå målvärdet.

Vi klarar handläggningen av ärenden för fem av sex serviceåtaganden, vilket är en förbättring jämfört med föregående år då vi klarade fyra av sex. Vi har under året även klarat att handlägga enskild avlopp inom servicegarantins målvärde. Vi klarar dock fortfarande inte handläggningen av entreprenörsrapporter inom serviceåtagandet. Entreprenörsrapporten är den redovisning fastighetsägaren lämnar till förbundet när anläggningen är slutförd för att visa att den anlagts i enlighet med villkoren i tillståndet. Vår servicegaranti säger att vi ska ge återkoppling på kompletta entreprenörsrapporter inom 10 dagar. Vi har klarat tiden till 49 %, vilket är en försämring från föregående år då vi klarade det till 74 %. Anledningen till att vi inte klarat handläggningstiden är att vi varit tvungna att göra prioriteringar och vi har då fokuserat på handläggningen av nya ansökningar så att sökanden kan få ett beslut och anlägga avloppet vid positivt besked.

I syfte att nå målvärdet även för entreprenörsrapporter kommer vi under 2017 att genomföra inventeringen av enskilda avlopp senare under året så att ärendebelastningen fördelas jämnare och därmed förutsättningarna för att nå målvärdet.

Att vi har en tillräcklig bemanning är en, av flera, förutsättningar för att vi ska kunna vara framgångsrika i arbetet med den totalt upplevda servicen. Vi har därför utökat bemanningen 2017 för att ha bättre förutsättningar att hantera de ärenden som kommer in. Likaså har vi inför 2017 visstidsanställt personal motsvarande de beräknade vakanserna för helåret 2017 för att säkerställa bemanningen.

Medarbetare

Inom **mål 7** *Förbundet är en attraktiv arbetsgivare* har vi uppnått målvärdet i den årliga arbetsplatsundersökningen.

Vi har misslyckats med att nå målvärdet med en sjukfrånvaro som understiger 2 %. Förbundets högre sjukfrånvaro på 3,2 % beror dels på ett fåtal personers längre frånvaro dels att den kortvariga sjukfrånvaron (1- 14 dagar) varit 2,1 %. I syfte att utreda den högre sjukfrånvaron inom förbundet kommer ett särskilt projekt att genomföras under 2017 med syftet att mer i detalj beskriva vad i sjukfrånvaron består och förbundets möjligheter att minska denna.

Vi klarar målet avseende introduktion av nyanställda.

Processer

Inom **mål 8** *Förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra* har vi inte klarat målet att se över alla rutin- och processbeskrivningar. Arbetet pågår, men har inte slutförts.

Vi har sett över och tagit fram rutiner och policys som lagts in i Kvalitetshandboken. Arbetet med översyn av våra huvudprocessbeskrivningar har påbörjats, men inte kunnat slutföras då vi saknat personal för att genomföra det omfattande arbete som det innebär. Under 2016 har vi slutfört ett par större projekt och bedömning är vi i och med

det har bättre förutsättningar att genomföra översynen av huvudprocesserna under 2017.

Vi har nått målet med att ta fram en modell för dokumenthantering som knyter ihop styrande och stödjande dokument. Kvalitetshandboken bygger på den klassificeringsstruktur Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor tagit fram. Processer och rutiner läggs kontinuerligt in i Kvalitetshandboken. Arbetet med att ta fram denna har prioriterats under året.

Ekonomi

Inom **mål 9** *Förbundets ekonomi möjliggör utveckling* har vi uppfyllt målet med att granska en huvudprocess utifrån kostnadseffektivitet där planerad tillsyn inom livsmedelskontrollen har granskats. Resultatet är den del vid arbetet med framtagande av en ny huvudprocess för planerad tillsyn. Uppföljning sker enligt kontrollplan.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat är 399 tkr högre än budgeterat. Resultatet uppgår till minus 1 251 tkr att jämföra med budgeterat resultat om minus 1 650 tkr.

Intäkter

Intäkterna är 1 528 tkr lägre än budgeterade intäkter om 18 755 tkr.

Intäkterna från den fasta årliga avgifterna är 386 tkr högre än budgeterat. De högre intäkterna härrör till stor del från hälsoskyddstillsynen. Förbundets taxor sågs över inför 2016 och då främst inom hälsoskyddstillsynen. Vid klassningen av verksamheterna utifrån den nya taxan har flera verksamheter haft större omfattning än bedömt och därmed hamnat i högre avgiftsklasser än beräknat. Intäkterna har varit högre även inom övriga avdelningar, vilket beror på att nya verksamheter tillkommit.

Intäkterna från ärendehandläggning har varit 1 150 tkr lägre än budgeterat. Det fördelas i huvudsak på färre ansökningar inom avfall och värmepumpar samt att fler avloppsärenden än beräknat inte kunnat faktureras i förskott.

Fakturering i förskott sker inte när det är oklart kring den sökta anläggningens lösning. Antalet inkomna avloppsansökningar motsvarar det planerade.

Intäkterna från timtillsyn är 1 008 tkr lägre än budgeterat. Det beror till största del på att vi inte kunde genomföra planerad tillsyn inom lantbruket då handläggare blev långtidssjukskriven i anslutning till tillsynsperioden. Inom livsmedelskontrollen har antalet anläggningar med brister varit färre än beräknat, vilket innebär att uppföljande kontroll genomförts i mindre omfattning än planerat. Inom hälsoskyddstillsynen har timtillsynen prioriterats ner dels med hänvisning till att vakanser under året dels för att balansera den ökade tillsynstid som de fasta avgifterna medfört.

Jämfört med 2015 är intäkterna 1 785 tkr högre. De högre intäkterna beror på att förbundet såg över timavgiften i 2016-års taxa samt att antalet ärenden varit något fler. Förbundet har en planerat underfinansierad budget, vilken ska vara i balans från och med 2017. Det innebär att förbundets taxa revideras under en treårsperiod (2015 - 2017) för att motsvara kostnaderna för tillsynen.

Kostnader

Kostnaderna är 1 959 tkr lägre än budgeterade kostnader om 31 280 tkr. Personalkostnaderna är 1 203 tkr lägre samt övriga kostnader 756 tkr lägre.

De lägre personalkostnaderna beror i huvudsak på att förbundet haft lägre lönekostnader dels vid sjukfrånvaro dels i samband med rekryteringar. Det påverkar förutom lönekostnaderna även kostnaderna för semesterlön och sociala avgifter. Förbundet har anställt personal med lönebidrag, vilket medfört 254 tkr i lägre lönekostnader. Därutöver har direktionens kostnader varit lägre liksom övriga personalkostnader.

Övriga kostnader har varit 756 tkr lägre. Det fördelas i huvudsak på lägre kostnader för lokalhyra samt köp av tjänster. De lägre kostnaderna för hyra beror på en tillfällig överenskommelse om kompensation i samband med störningar från

ombyggnationen av fastigheten. Kostnaden för köp av externa tjänster är lägre dels för att förbundets upphandling av ny hemsida inte kunde slutföras under 2016 men också för att bemanningen inte medgivit arbete med vissa projekt som planerats att genomföras med externt stöd. Det gäller bl a översynen av våra huvudprocesser samt att utreda ett eventuellt införande av Lean.

Jämfört med 2015 har kostnaderna varit 1 367 tkr högre. Personalkostnaderna har varit 1 947 tkr högre medan övriga kostnader 580 tkr lägre. De högre personalkostnaderna beror dels på att vi haft en större bemanning 2016 dels på ökade lönekostnader. De lägre övriga kostnaderna beror på att förbundet under 2015 genomförde stora planerade arbeten med våra IT-system, vilket inte varit aktuellt eller planerat för 2016. I övrigt är övriga kostnader i huvudsak desamma som 2015.

Investeringar

Förbundet har inte gjort några investeringar under 2016.

Pensionsmedelsförvaltning

Pensionsförpliktelser inklusive avsättningar för pensioner och kortfristig avgiftsbestämd del uppgår till 2 867 tkr exklusive löneskatt. Inklusive löneskatt uppgår beloppet till 3 563 tkr. Förbundet har inga ansvarsförbindelser avseende pensionsåtaganden.

Framtid

Våra medlemskommuner utvecklas mycket snabbt och till omfattning såväl vad gäller nya bostadsområden som industriområden och verksamheter. Många större etableringar pågår eller kommer att påbörjas. Ett exempel är Norviks hamn i Nynäshamns kommun. Den snabba utvecklingen kräver resurser i form av såväl bemanning som kompetens inom förbundet. Vi berörs såväl i prövning av nya verksamheter som tillsyn under uppförande och därefter den löpande verksamheten. Vi kommer att fokusera på den strategiska kompetensförsörjningen för att säkerställa en långsiktighet inom såväl befintlig personal som kommande rekryteringar. För att kunna hålla en jämn takt

med utvecklingen är det viktigt att förbundet har en bemanning som är i fas med denna. Vi ska arbeta för det såväl genom att söka effektiviseringar i vårt sätt att arbeta som att bedöma bemanningsbehovet i kommande budgetarbete.

Arbetet med att utveckla vår verksamhet kommer även fortsättningsvis att ha ett fokus på perspektivet *Kund och verksamhetsutövare*. Vår målsättning är att kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull. Vi ska utföra vårt myndighetsuppdrag på ett sådant sätt att de upplever en hög service.

Vi kommer att prioritera arbetet med att se över våra processer. Dels utifrån att hitta möjligheter att mer effektivt använda våra resurser såväl ekonomiskt som bemanningsmässigt dels för att skapa en ännu högre kundnöjdhet. Under 2015 och 2016 har vi genomfört stora arbeten med våra IT-system samt ett omfattande arbete med att ta fram vår Kvalitetshandbok. Det i kombination med att vi varit tvungna att prioritera ärendehandläggning och tillsyn har gjort att vi inte tidigare klarat av att genomföra översynen av våra processer. Arbetet med IT-systemen och Kvalitetshandboken har övergått till löpande arbete, vilket innebär att vi har möjlighet att lägga arbetstid på översynen av processerna under 2017.

Ett stort arbete som fortsätter kommande år är inventeringen av enskilda avlopp. Under 2016 påbörjade vi arbetet med att inventera enskilda avlopp även i Tyresö. Det är ett arbete som vi gör parallellt med inventeringen i Nynäshamn som påbörjades 2015. Vi inventerar under fyra år i respektive kommun. Inventeringen i Haninge avslutades 2014 och arbetet fortsätter med att bristfälliga anläggningar åtgärdas. Erfarenheten visar att vi behöver lägga mer tid på det uppföljande arbetet än vad vi beräknat för att få fastighetsägare som motsätter sig att ordna ett godtagbart avlopp att göra det. Nu börjar anslutningarna till kommunalt VA att aktualiseras och då kommer förbundet att börja arbeta med de fastighetsägare som inte vill ansluta sig till kommunalt VA.

Från 2017 påbörjar vi arbetet med tillsyn över förorenade områden. Det ett nytt arbetsområde som vi från och med 2017 har resurser att arbeta med. I våra medlemskommuner finns närmare 900 kända eller misstänkt förorenade områden. Under den kommande 50-årsperioden kommer vi att fokusera på objekt som har bransch-/riskklass 1 och 2.

Vi är beroende av att ha full bemanning för att klara av att utveckla vår verksamhet och utföra den tillsyn vi planerat. Vi har därför sett över sättet att hantera förväntade vakanser under 2017. Våra tjänster är tillsatta när vi går in i 2017 med en bemanning som omfattar ersättare för förväntade vakanser under året.

Medarbetare

Antalet anställda omräknat till heltidstjänster har under år 2016 uppgått till 43 tjänster. Totalt har vi haft 48 anställda. Majoriteten, 77 %, av medarbetarna är kvinnor. Vi eftersträvar en jämnare könsfördelning och uppmanar därför särskilt män att söka utannonserade tjänster. Förbundet kan konstatera att den övervägande delen av sökande sedan flera år tillbaka är kvinnor. Av de tillsvidare-tjänster som tillsats under året har 40 % varit män.

Sjukfrånvaron har minskat från 5,6 % till 3,2 % under året. Såväl den längre som kortvariga sjukfrånvaron har minskat. Förbundets mål är att sjukfrånvaron ska understiga 2%. I syfte att utreda den högre sjukfrånvaron inom förbundet kommer ett särskilt projekt att genomföras under 2017 med syftet att mer i detalj beskriva vad i sjukfrånvaron består och förbundets möjligheter att minska denna.

Det fortsätter att vara en viss rörlighet i bemanningen, vilket även gäller kommunerna i stort i länet. Under året har fyra tillsvidareanställda gått vidare till annan tjänst, främst till miljökontor i våra grannkommuner. Förbundet har i sin tur också rekryterat personal främst från kommunerna i länet. Vi har därutöver rekryterat vikarier i samband med föräldraledigheter samt sjukfrånvaro. Utifrån att rörligheten är relativt stor och

länets kommuner konkurrerar om samma personal kommer förbundet under 2017 att särskilt se över vår strategiska personalförsörjning i syfte att vara en attraktiv arbetsplats som innebär att vår personal väljer att fortsätta sin anställning på förbundet samtidigt som vi vid behov kan attrahera nya kollegor.

Förbundet har hitintills rekryterat ersättare och vikarier vart efter behov uppstått under året. Det har inneburit att vi inte klarat av att ha en bemanning som motsvarar det budgeterade. För att bättre klara av att bemanna förbundet, och därmed vårt uppdrag, visstidsanställer vi personal redan i början på 2017 motsvarande beräknade vakanser under året.

Hälsa och arbetsmiljö

Personalen är förbundets viktigaste resurs och en förutsättning för verksamheten. Förbundet är beroende av personal som är motiverade och engagerade samt har förutsättningar att genomföra uppdraget. Genom ett förebyggande arbetsmiljöarbete strävar förbundet efter att samtliga anställda känner trivsel och trygghet på jobbet.

Vi har genomfört en total översyn av vårt systematiska arbetsmiljöarbete. Rutiner och dokumentation har reviderats och nytt material tagits fram. Kvalitetshandboken har kompletterats med en personaldel.

Friskvården är en medveten satsning på förbundets medarbetare. Grundidén är att skapa förutsättningar för alla medarbetare att kunna ta ett större ansvar för sin egen hälsa. Friskvården ska bidra till insikt om att livsstil påverkar hälsan och arbetsresultat samt uppmuntra till att alla medarbetare kan leva ett balanserat liv så att man har psykiska och fysiska förutsättningar att klara vardagens krav i ett långt tidsperspektiv. Målet är att friskvården ska bidra till ökad effektivitet, högre kvalitet, låg sjukfrånvaro och få rehabiliteringsfall. Förbundet erbjuder all personal en friskvårdstimme per vecka, friskvårdsbidrag, samt att det finns två friskvårdsrepresentanter som särskilt arbetar med aktiviteter för förbundets personal.

Vi har genomfört två skyddsronder under året. En där vi särskilt tittade på den fysiska arbetsmiljön i våra lokaler. Vi har också genomfört en enkät som omfattade såväl den psykosociala som fysiska arbetsmiljön. Med utgångspunkt från det har prioriterade aktiviteter tagits fram samt att all personal har fått utbildning i den nya föreskriften.

Den fysiska arbetsmiljön har varit ansträngd under en stor del av året med anledning av de ombyggnationer som fastighetsägaren genomför. Det har främst gällt buller, men periodvis också temperatur och ventilation. För att hantera det har vi ställt i ordning tillfälliga arbetsplatser i tystare delar av våra lokaler, varit generösa med möjligheten att jobba hemifrån samt köpt in utrustning såsom hörselskydd och stödvärme. Återkommande uppföljningar har skett av skyddsombud och förbundet. Störningarna har påverkat personalens effektivitet i det dagliga arbetet. Ombyggnationerna fortsätter under 2017 och förbundet har ordnat tillfälliga arbetsplatser i en annan del av fastigheten där personal som får en försämrad arbetsmiljö under ombyggnationen kan arbeta.

I vårt löpande arbete med att personalen ska må bra arbetar vi aktivt bl.a. med friskvårdssatsningar, regelbundna avstämningar av arbetssituationen samt att ergonomisk genomgång sker regelmässigt av arbetsplatsen för nyanställda i syfte att förebygga belastningsskador.

Kompetensutveckling

All personal ska fortlöpande få kompetensutveckling med utgångspunkt från de medarbetarsamtal som hålls och de individuella tillsynsplaner som årligen tas fram. Utbildning genomförs såväl på individnivå som avdelnings- och förbundsövergripande. Personal med bra kompetens ger förutsättningar för såväl tillsyn och ärendehantering med god kvalitet som en bra arbetsmiljö då medarbetarna kan vara tryggare i sin yrkesroll.

Kund- och verksamhetsutövarperspektivet ligger i vårt fokus i våra förbundsgemensamma utbildningar. Alla handläggare, liksom nyanställda, får 2,5-dagars utbildning i kommunikation och bemötande. Vi har under året särskilt fokuserat på våra möjligheter att ge råd och information samt en gemensam utbildning kring att bemötandefrågor.

Förbundets chefer deltar i Nynäshamns chefsutvecklingsprogram.

I syfte att utveckla vår strategiska kompetensutveckling har vi infört kompetensrosor. Dessa är en del i medarbetarsamtal. Resultaten ligger till grund för de utvecklingsplaner som tas fram dels på individnivå dels gemensamt för en avdelning eller förbundet. Dessa är också en del vid kommande rekryteringar utifrån att vi ska få den specifika kompetens som krävs för att vi ska kunna utföra vårt uppdrag.

Måluppföljning 2016

■ Målet bedöms kunna uppnås   ■ Risk att målet inte kan uppnås   ■ Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 1 - Utsläppen av ämnen som bidrar till övergödningen har minskat.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel avlopp som fått tillsyn.	årligen: 5 %	■ 7,3 % Årets inventering i Nynäshamn och Tyresö har slutförts. Bedömning och rapportskrivning pågår. Återkoppling sker fortlöpande till fastighetsägarna.
Andel granskade avlopp med brister som åtgärdats.	årligen: 50 %	■ 63 % Målvärdet avser antal åtgärdade avlopp under innevarande år ställt mot antalet med brister vid tillsyn som bedrevs året innan.
Andel lantbruk/djurhållare som uppfyller gällande krav på hantering av gödsel.	2015: 33 % 2017: 100 %	■ 20 % Inventering och tillsyn pågår. Bedömningen är att det finns ungefär 300 verksamheter som omfattas av målet, varav 20 % konstaterats uppfyller kraven. Av de 182 som fått tillsyn uppfyller 60 kraven, dvs 38 % av de kontrollerade.

Mål 2 - Förbundet arbetar för att utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska bli lägre.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel B- och C-klassade verksamheter samt bostadsföretag som arbetar med energieffektivisering av sin verksamhet.	2015: 20 % 2017: 30 %	■ 44 % Energitillsyn sker på verksamheter med återkommande tillsyn, dvs de som betalar en fast årlig tillsynsavgift. 150 verksamheter omfattas av målet, varav 44 % konstaterats arbeta med frågan. Av de 136 som fått tillsyn kopplat till energieffektivisering arbetar 66 med frågan, dvs 49 % av de kontrollerade.
Läckage av köldmedia/år från rapporteringspliktiga verksamheter.	2017: halverats jämfört med 2010.	Från och med 2016 är det inte möjligt att följa upp målvärdet då lagstiftningen ändrats, och därmed de uppgifter som ska rapporteras till förbundet. 2015 var minskningen 45 %.
Förbundet har ett miljöledningssystem som omfattar arbetet med de egna utsläppen.	2015: framtaget och tillämpas aktivt.	■ Införandet har inte slutförts.

■ Målet bedöms kunna uppnås   ■ Risk att målet inte kan uppnås   ■ Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 3 - Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel nedlagda deponier där förebyggande åtgärder för att minska spridning av farliga ämnen vidtagits.	2016: 50 %	■ Förbundet har inte haft en bemanning som möjliggjort arbete med dessa. Från och med 2017 har bemanningen utökats med en tjänst för arbetet med förorenade områden.
Halten kadmium (Cd) och kvicksilver (Hg) i avloppsslammet från kommunala avloppsreningsverken.	2020: Cd minskat med 30 % och Hg halverats jämfört 2011.	■ Cd: Nynäshamn +8 %, Haninge +3 % Hg: Nynäshamn -25 %, Haninge -25 %
Andel yrkesmässiga varv som uppfyller HaV:s riktlinjer för båttvättar.	2015: 100 %	■ Samtliga varv har fått tillsyn och krav på åtgärd. Reningsutrustning har installerats.
Andel verksamheter med hantering av farligt avfall som uppfyller gällande lagstiftning.	2015: 75 % 2017: 100 %	■ 80 % Målet stäms av mot verksamheter i miljö-tillsynsregistret med återkommande tillsyn, dvs de som betalar en fast årlig avgift. Samtliga verksamheter har fått tillsyn, krav har ställts på de med brister och uppföljning pågår
Andel B- och C-verksamheter som uppfyller kraven i egenkontrollförordningen.	2016: 100 %	■ 80 % Samtliga verksamheter har fått tillsyn, krav har ställts på de med brister. Uppföljning sker fortlöpande.

Mål 4 - Brister som medför risk för människors hälsa har minskat i flerbostadshus, hygieniska verksamheter och offentliga lokaler.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Andel verksamheter som uppfyller kraven på egenkontroll.	2016: 100 % av de anmälningspliktiga. 2018: 100 % av ej anmälningspliktiga.	■ 84 % uppfyller kraven på egenkontroll. 76 % uppfyller kraven på egenkontroll. Vi saknar därför kännedom om alla verksamheter som bedrivs. Tillsyn pågår och har inte slutförts.

■ Målet bedöms kunna uppnås   ■ Risk att målet inte kan uppnås   ■ Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Miljö och samhälle

Mål 5 - Konsumenterna har säkra livsmedel och goda grunder för val av produkter.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning
Andel verksamheter som har en ändamålsenlig egenkontroll.	2015: 100 %	■ 93 % Samtliga verksamheter har fått tillsyn. De med brister har fått krav på åtgärder, uppföljning sker fortlöpande.
Andel verksamheter som kontrollerats inom samtliga relevanta områden som livsmedelsverket anger.	Inom en femårsperiod: samtliga aktuella kontrollområden/objekt.	Förbundets ärendehanteringssystem ger i dagsläget inte möjlighet att söka ut informationen. En lösning har tagits fram inför kommande års uppföljning.
Andel dricksvattenanläggningar som försörjer > 20 personer och som fått tillsyn.	2015: 100 %	■ Samtliga har fått tillsyn.

Perspektiv - Kund och verksamhetsutövare

Mål 6 - Kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull.

Styrtal	Målvärde	Uppföljning		
		2015	2014	2013
Resultat från Sveriges kommuner och landstings (SKL) mätningar avseende den upplevda service förbundet lämnar.	Mätning avseende verksamheten år 2014: godkänd 2016: hög			
Godkänd: 62 - 69 Hög: 70 - 80				
		Haninge: - Livsmedel ■ 77 - Miljöbalken ■ 71 Nynäshamn: - Livsmedel ■ 71 - Miljöbalken ■ 58 Tyresö: - Livsmedel ■ 72 - Miljöbalken ■ 67		
			68	62
			67	57
			69	69
Andel ärenden som handlagts inom den tid som anges i servicegarantierna.	2014: 80 % 2015: 95 %	■ Värmepump, beslut: 97 % ■ Köldmedia, beslut: 100 % ■ Enskilt avlopp, beslut: 95 % ■ Enskilt avlopp, kvalitetsförsäkringen: 49 % ■ Livsmedel, registrering: 95 % ■ Livsmedel, riskklassning: 95 %		

Från och med 2015 redovisar SKL resultaten för livsmedel och miljöbalken separat.

■ Målet bedöms kunna uppnås   ■ Risk att målet inte kan uppnås   ■ Målet bedöms inte kunna uppnås

Perspektiv - Medarbetare

Mål 7 - Förbundet är en attraktiv arbetsgivare.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Årlig arbetsplatsundersökning.	Årligen: NMI > 80.	■ 80
Sjukfrånvaro	Årligen: <2 %	■ 3,2 % Den totala sjukfrånvaron har varit 3,2 % varav den kortvariga 2,1 % (1 - 14 dagar).
Andel anställda som fått komplett introduktion.	Årligen: 100 %	■ 100 %
Andel genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna.	Årligen: 80 %	■ 80 %

Perspektiv - Processer

Mål 8 - Förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Antal genomgångna rutin- och processbeskrivningar.	2014: samtliga huvudprocesser 2015: övriga processer	■ Vi har sett över samtliga rutiner och policys samt kompletterat fortlöpande med det som saknas. Dessa har lagts in i Kvalitetshandboken. Vi har inte haft en bemanningssituation som möjliggjort revidering av huvudprocesserna.
En dokumenthantering som knyter ihop alla styrande och stödjande dokument.	2014: införd	■ En dokumenthantering har tagits fram som bygger på den klassificeringsstruktur som Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor tagit fram. Styrande och stödjande dokument läggs fortlöpande in i systemet.

Perspektiv - Ekonomi

Mål 9 - Förbundets ekonomi möjliggör utveckling.

<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>	<u>Uppföljning</u>
Antal huvudprocesser som särskilt granskats utifrån kostnadseffektivitet.	2014: en huvudprocess	■ Processen för planerad tillsyn inom livsmedelskontrollen har granskats. Resultatet används vid framtagande av ny huvudprocess för planerad tillsyn.
Uppföljning av budget enligt kontrollplan.	Årligen enligt plan.	■ Uppföljning har skett enligt kontrollplan.

PERSONALSTATISTIK

Tabell 1

Antal anställda med anställning mer än 40 % tjänstgöringsgrad (inkl. vikarier, exkl. timavlönade).

Anställda den 31 december	2016	2015
Anställda personer	48	47
Därav kvinnor	37	36
Därav deltid totalt	1	1
Omräknat till heltid (exkl. vikarier)	43	37
Andel kvinnor i %	77 %	77 %
Andel deltidsanställda %	2 %	2 %

Tabell 2

Sjukfrånvaro per anställning i procent av sammanlagd tillgänglig ordinarie arbetstid jan - dec för alla anställda, även timavlönade.

	2016	2015
Totalt	3,2 %	5,6 %
Över 60 dagar	5,5 %	33,1 %
Kvinnor	3,6 %	6,5 %
Män	1,9 %	3,3 %
tom 29 år	1,5 %	13,1 %
30 - 49 år	3,8 %	6,3 %
över 50 år	1,4 %	1,3 %

Tabell 3,

Sjukfrånvaro uppdelat på dagintervall jan - dec för alla anställda, även timavlönade.

	2016	2015
Dag 1 - 14	2,1 %	2,3 %
Dag 15 - 90	0,9 %	1,4 %
Dag 91 - 180	0,2 %	1,2 %
Dag 181 -	0 %	0,7 %

RESULTATRÄKNING

2016-01-01 - 2016-12-31

	tkr	Årsbudget 2016	Resultat 2016	Resultat 2015
Verksamhetens intäkter		29 630	28 102	26 317
Taxor och avgifter	Not 1	18 755	17 227	15 707
Medlemsavgifter	Not 2	10 875	10 875	10 610
Verksamhetens kostnader	Not 3	-31 280	-29 321	-27 954
Personal		-25 585	-24 382	-22 435
Övriga driftskostnader		-5 695	-4 939	-5 519
Rörelseresultat		-1 660	-1 219	-1 637
Finansiella poster		10	-32	-42
Ränteintäkter		-	8	6
Räntekostnader	Not 4	-	-32	-39
Bankkostnader		-	-8	-9
Res efter finansiella poster		- 1 650	-1 251	-1 679
Extra ordinära intäkter		0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0
ÅRETS RESULTAT		- 1 650	-1 251	-1 679

BALANSRÄKNING

	tkr	2016-12-31	2015-12-31
Tillgångar		13 564	14 077
Kundfordringar		864	785
Interimsfordringar		392	369
Övriga kortfristiga fordringar		195	458
Kassa och bank	Not 5	12 113	12 465
Eget kapital och skulder		13 564	14 077
Balanserade resultat från tidigare år		6 638	8 317
Periodens resultat		-1 251	-1 679
Avsättningar pension		3 563	3 002
Leverantörsskulder		683	351
Interimsskulder	Not 6	2 991	3 379
Övr kortfristiga skulder		940	707
Panter och därmed jämförliga säkerheter		Inga	Inga
Pensionsförpliktelser		Inga	Inga
Övriga ansvarsförbindelser		Inga	Inga

REDOVISNINGSPRINCIPER

Redovisningen har skett enligt bestämmelser i Lagen om kommunal redovisning. Förbundet följer de anvisningar som lämnats av Rådet för kommunal redovisning.

Leverantörs- och kundfakturor med väsentliga kostnads- och intäktsposter har periodiserats.

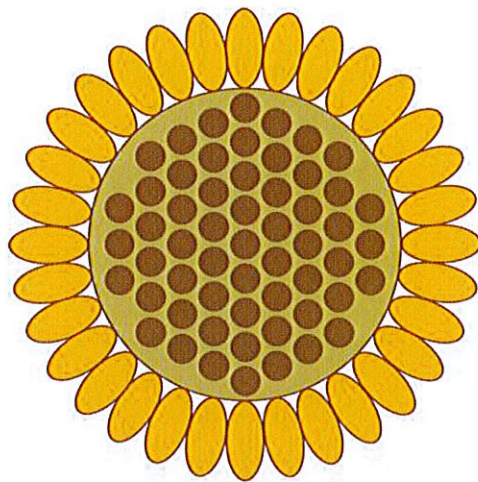
Semester och okompenserad övertid har periodiserats. Outtagen semester och okompenserad övertid, inklusive sociala avgifter, har skuldbokförts.

Pensionsskuld. Avsättning för pensioner redovisas som avsättning i balansräkningen. Individuell del redovisas som kortfristig skuld.

Särskild löneskatt ingår i beloppen för pensioner under kortfristiga skulder och avsättningar.

	2016	2015
NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER, TKR		
Förrättnings- och granskningsavgift	7 177	7 484
Fasta årsavgifter	9 796	8 223
Bidrag	254	0
Summa intäkter	17 227	15 707
NOT 2 MEDLEMSAVGIFTER, TKR		
Haninge kommun	5 709	5 427
Nynäshamns kommun	1 947	2 042
Tyresö kommun	3 219	3 141
Summa	10 875	10 610
NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTN, TKR		
Utbetalda löner och arvoden	16 797	15 778
Sociala avgifter	5 354	4 786
Personalsociala kostnader	524	541
Årets pensionsutbetalningar	62	71
Nyintjänad pensionsrätt avgiftsbestämd del	801	835
Nyintjänad pensionsrätt, ökning av pensionsskuld	421	309
Särskild löneskatt på pensioner	292	115
Inköp av anl tillgångar, underhållsmaterial	65	11
Entreprenader och konsulttjänster	1 548	1 649
Övriga verksamhetskostnader	3 456	3 859
Summa kostnader	29 321	27 954
NOT 4 FINANSIELLA KOSTNADER		
Räntekostnader	2	1
Ränta på pensionsskuld	30	38
Summa	32	39
NOT 5 KASSA OCH BANK		
Plusgiro	11 557	12 166
Skattekonto	556	299
Summa	12 113	12 465

	2016	2015
NOT 6 INTERIMSSKULDER		
Upplupna semesterlöner	1 396	1 729
Upplupen särskild löneskatt	403	393
Upplupen pensionskostnad, avgiftsbestämd del	830	847
Övriga interimsskulder	362	410
Summa	2 991	3 379

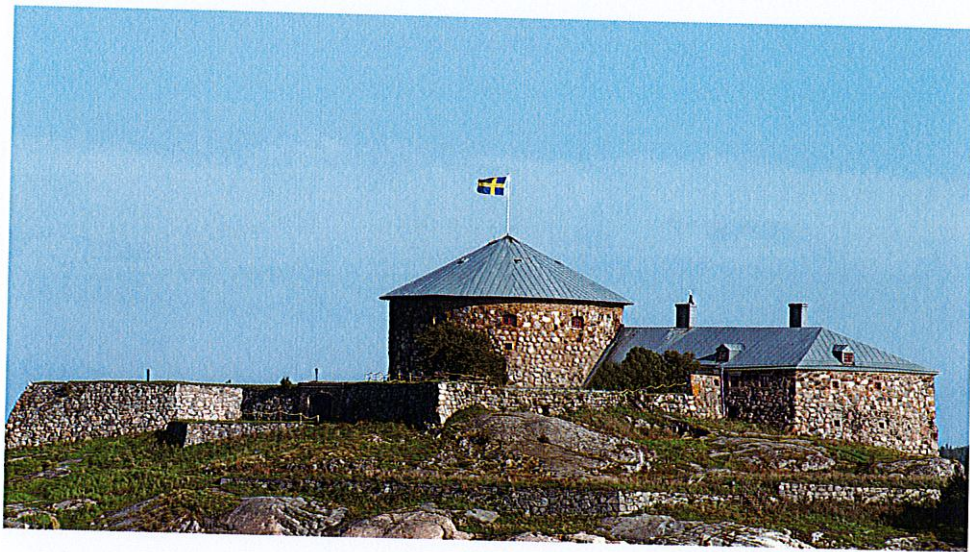

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

www.smohf.se

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

Dalarö skans, Haninge kommun

Uppföljning av förbundsplan 2016 för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

INNEHÅLL

INLEDNING	3
MILJÖ OCH SAMHÄLLE	
Utsläppen av ämnen som bidrar till övergödningen har minskat.	4
Förbundet arbetar för att utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska bli lägre.	6
Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat.	8
Brister som medför risk för människors hälsa har minskat i flerbostadshus, hygieniska verksamheter och offentliga lokaler.	10
Konsumenterna har säkra livsmedel och goda grunder för val av produkter.	12
KUND OCH VERKSAMHETSUTÖVARE	
Kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull.	15
MEDARBETARE	
Förbundet är en attraktiv arbetsgivare.	18
PROCESSER	
Förbundets arbets sätt är effektiva, tydliga och rättssäkra.	20
EKONOMI	
Förbundets ekonomi möjliggör utveckling.	21

INLEDNING

Dokument omfattar uppföljningen av de aktiviteter som förbundsplanen för 2016 innehåller. Förbundets aktiviteter ska bidra till att uppnå de strategiska mål som direktionens styrkort omfattar. Styrkortet innehåller åtta strategiska mål vilka fördelas på de fem perspektiven:

- miljö och samhälle
- kund och verksamhetsutövare
- medarbetare
- processer
- ekonomi

Uppföljning sker enligt den kontrollplan som direktionen fastställt. Redovisning till direktionen sker minst tertialvis, medan förbundets interna uppföljning inom vissa områden sker månadsvis eller tätare.

Direktionen antog 2014-06-16, § 23, dokumentet *Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund*. I detta beskrivs ansvar och roller gällande styrning och planering inom förbundet samt vilken dokumentation som årligen ska tas fram. Förbundsplanen är ett dokument som följer av detta.

Direktionen har det övergripande ansvaret för att planera, leda och följa upp förbundets verksamhet. Direktionen styr verksamheten med direktionsplanen, viken omfattar strategiska frågor såsom mål, inriktning, omfattning och kvalitet. Förbundet, med vilket avses tjänstemannaorganisationen i detta dokument, arbetar på en operativ nivå. Utifrån direktionens beslutade strategiska inriktning i direktionsplanen tas ettåriga förbundsplaner fram som beskriver åtgärder och aktiviteter som ska genomföras i syfte att direktionens mål uppfylls.

MILJÖ OCH SAMHÄLLE

Utsläppen av ämnen som bidrar till övergödningen har minskat.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>
Enskilda avloppsanläggningar uppfyller gällande krav på rening.	Andel avlopp som fått tillsyn.	Årligen: 5 %.
	Andel granskade avlopp med brister som åtgärdats.	Årligen: 50 %.
Lantbrukare och djurhållare förvarar och omhändertar gödsel enligt gällande bestämmelser.	Andel som uppfyller gällande krav på hantering av gödsel.	2015: 33 %. 2017: 100 %.
Slam och latrin förvaras så att utsläpp inte sker.		
Toalettavfall från båtlivet släpps inte orenat ut i vattnen.		

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Inventering av enskilda avlopp i Nynäshamn och Tyresö.	Landsbygd
Uppföljning av inventering i Haninge.	Landsbygd
Inventering av lantbruk.	Landsbygd
<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden, remisser och klagomål.	Landsbygd
Tillsyn och handläggning av årsrapporter, samfällt avlopp.	Landsbygd
Tillsyn av minireningsverk.	Landsbygd
Uppföljning av ärenden från tidigare års inventering av lantbruk.	Landsbygd
Information om bestämmelserna gällande utsläpp av toalettavfall i samband med tillsyn.	Miljö

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

Inventeringen enskilda avlopp Nynäshamn och Tyresö

Vi har ordnat tre informationsträffar, två i Nynäshamn och en i Tyresö, till vilka samtliga fastighetsägare som omfattas av årets tillsyn bjöds in. Det kom drygt 160 personer till träffarna. Inventeringen av 406 fastigheter genomfördes under våren och försommaren. Arbetet med att skicka ut bedömningar och beslut har skett under andra halvåret och slutförs i början av 2017. Arbetet var planerat att slutföras under 2016, men på grund av viss personalomsättning har arbetet förskjutits. Vår bedömning är att inventeringen i de allra flesta fall har upplevts positiv och att vårt arbete med såväl informationsträffar som riktade utskick inför inspektionerna har bidragit till det.

Uppföljning av inventeringen i Haninge

I samband med inventeringen redovisade vi eventuella brister samt att krav ställdes på att åtgärda dessa. Vi har under året arbetat med att följa upp de 180 resterande fastigheter där avloppet inte åtgärdats. Uppföljning har skett genom att påminnelser skickats ut, uppföljande besök har skett samt att beslut skickats. I delårsrapporten informerade vi att målsättningen var att samtliga ärenden vi har kvar från inventeringen i Haninge skulle vara uppföljda innan året är slut. Denna målsättning var något vi inte klarade av fullt ut och vi kommer under 2017 att fortsätta arbeta med uppföljningen. Detta beror bl a på att denna typ av ärenden tar tid då ägare inte alltid är villiga att vidta de åtgärder vi ställer krav på.

Tillsyn lantbruk

Vi har under året bedrivit tillsyn på lantbruk. Vid årets början planerade vi för att besöka 60 verksamheter, men har bara klarat av att besöka 16 av dessa. Det beror på att handläggaren blev långtidssjukskriven i direkt anslutning till inventeringsperioden, vilket medförde att vi inte hade möjlighet att rekrytera ersättare. Inför 2017 har vi utökat bemanningen med en handläggartjänst inom landsbygdsavdelningen vilket bl a innebär att vi blir mindre sårbara inför kommande års tillsyn. Inspektionsrapporter och i vissa fall krav på åtgärder har skickats för de verksamheter vi har besökt.

Tillsyn samfälliga avlopp

Samtliga verksamheter med sådan omfattning att de har fast årlig tillsynsavgift är skyldiga att årligen skicka in en rapport från föregående års drift. Årsrapporterna är grunden för tillsynen och bedömningen av anläggningens funktionalitet. Dessa, större avloppsanläggningar, drivs oftast av boende i samfälligheten. Vår erfarenhet är att kunskapen inte alltid är god, liksom att det är omsättning på de som är ansvariga och att kunskapsöverföringen inom samfälligheten kan brista vid sådana tillfällen. Det handlar därför i stor omfattning om informationsarbete och påminnelser från vår sida för att de ska veta under vilka förutsättningar anläggningen ska drivas, bl a vad gäller att komma in med årsrapporter. Flera av verksamheterna skickar inte in sina årsrapporter trots påminnelser och krav. Vi kommer att behöva lägga ännu mer tid under 2017 i denna fråga.

Tillsyn minireningsverk

Tillsynen av minireningsverk för enfamiljshushåll omfattar granskning av den årliga rapport som ägaren ska lämna till förbundet. Vi tog i början av året fram ett informationsmaterial om skötsel och underhåll som vi skickat tillsammans med en påminnelse att komma in med årsrapporten. Under året har vi granskat 254 årsrapporter. Vi arbetar vidare med att påminna och ställa krav på de som ännu inte kommit in med dessa.

MILJÖ OCH SAMHÄLLE

Förbundet arbetar för att utsläppen av klimatpåverkande ämnen ska bli lägre.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrta</u>	<u>Målvärde</u>
Företag med energiförbrukande processer samt fastighetsägare effektiviserar sin energiförbrukning.	Andel B- och C-klassade verksamheter samt bostadsföretag som arbetar med energieffektivisering av sin verksamhet.	2015: 20 %. 2017: 30 %.
Minskade utsläpp av ozonnedbrytande ämnen.	Läckage av köldmedia/år från rapporteringspliktiga verksamheter.	Halveras till år 2017 jämfört med 2010.
Förbundet arbetar aktivt för att minska sin miljöpåverkan.	Förbundet har ett miljöledningssystem som omfattar arbete med att minska de egna utsläppen.	2015: miljöledningssystem framtaget och tillämpas aktivt.

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Förbundet ordnar seminarium om energieffektivisering riktat till bostadsföretag som betalar en årlig tillsynsavgift.	HäLi
Energieffektivisering tas upp vid planerad tillsyn över C-verksamheter.	Miljö
Förbundet miljöcertifieras under 2016.	Adm
<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Granskning av årsrapporter från köldmediehantering.	Miljö

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

Seminarium om energieffektivisering

Handläggare på förbundet har deltagit på länsövergripande kompetensutveckling om energitillsyn med stöd av miljöbalken. Vi har tillsammans med klimat- och energistrategerna i våra medlemskommuner ordnat ett seminarium för våra handläggare där bl a klimatrådgivare och handläggare från Eslöv samt Avesta bjudits in för att berätta om deras arbete med energitillsyn. Eslöv och Avesta har på olika sätt arbetat mycket med energifrågan i rådgivning och tillsyn och de delade med sig av sina erfarenheter och sitt informationsmaterial. Arbetet med energitillsyn fortsätter som ett delvis gemensamt projekt över avdelningsgränserna under 2017. Större fastighetsägare och bostadsrättsföreningar med fast årlig tillsynsavgift har bjudits in till ett energiseminarium som genomförs i januari 2017.

Energitillsyn över anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter, s.k. C-verksamheter

Energitillsyn över C-verksamheter har genomförts planerligt i samband med ordinarie tillsyn. Checklistorna omfattar frågor kopplat till energitillsyn. Närmare hälften av verksamhetsutövarna arbetar med att energieffektivisera sin verksamhet. Verksamhetsutövarer med stor energiförbrukning omfattas av direktions styrkort för 2017 - 2020, vilka kommer att behöva ta fram en energiplan i i syfte att minska sin energiförbrukning. Det är en fråga som vi påbörjar arbetet med under 2017.

Miljöcertifiering

Vi har inte slutfört arbetet med att ta fram och införa ett miljöledningssystem för vår egna verksamhet. Det beror på att vi varit tvungna att prioritera bemanningsresurserna dels för att kunna slutföra bytet av ärendehanteringssystem samt införandet av kvalitetshandboken dels för att kunna hantera handläggning av ärenden. Vi har tecknat avtal med den organisation som kommer att stödja oss i arbetet med miljödiplomeringen utifrån den nationella miljöledningsstandarden Svensk miljöbas. Vi har genomfört en miljöutredning, vilken ligger till grund för arbetet med att ta fram miljöpolicy, mål och handlingsplan, vilket slutförs under 2017.

Granskning av årsrapporter från köldmediehantering

Verksamheter med en viss omfattning av köldmedia ska senast den 31 mars rapportera in hanteringen från det gångna året. Från och med 2016 har rapporteringsskyldigheten förändras i och med att den nya F-gasförordningen trädde ikraft. Förordningen innehåller succesivt skärpta krav i syfte att fasa ut köldmedium med högst klimatpåverkan. Förbundet har tagit fram ett informationsmaterial som vi skickat till verksamhetsutövarna tillsammans med en påminnelse att årsrapporten ska lämnas in till förbundet. I det fall rapporter trots det inte skickats in har vi åter påmint samt varit tvungna att besluta om miljöstraffavgifter. Samtliga ärenden har kunnat avslutas under året.

Rapporteringen sker från och med 2016 räknat som koldioxidekvivalenter istället för installerat antal kg, vilket innebär att vi inte kan jämföra 2016 med föregående år. Målet har varit att det årliga läckaget av köldmedia från rapporteringspliktiga verksamheter ska halveras till år 2017 jämfört med 2010. Sista året vi kunde följa upp målvärdet var 2015 och då var minskningen 45 %.

MILJÖ OCH SAMHÄLLE

Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>
Kännedom om vilka förorenade områden som finns samt risken för spridning av miljöfarliga ämnen från dessa.	Andel nedlagda deponier där förebyggande åtgärder för att minska spridning av farliga ämnen vidtagits.	2016: 50 %.
Kemikalier används och hanteras så att oavsiktliga utsläpp inte sker. Produkter som används väljs utifrån att de har så liten miljöpåverkan som möjligt samt att rening sker utifrån bästa teknik.	Halten kadmium (Cd) och kvicksilver (Hg) i avloppsslammet från kommunala avloppsreningsverken. Andel yrkesmässiga varv som uppfyller HAV:s* riktlinjer för båttvättar.	2020: Cd minskat med 30 % och Hg halverats jämfört med 2011. 2015: 100 %.
Farligt avfall förvaras så att utsläpp inte sker samt omhändertas enligt gällande bestämmelser.	Andel verksamheter med hantering av farligt avfall som uppfyller gällande lagstiftning.	2015: 75 %. 2017: 100 %.
Verksamhetsutövare har en ändamålsenlig egenkontroll som tillämpas.	Andel B- och C-verksamheter som uppfyller kraven i egenkontrollförordningen.	2016: 100 %.
Hushållens farliga avfall lämnas till återvinningscentralerna.		

* HAV = Havs- och vattenmyndigheten

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Påbörja ansvarsutredning för tre nedlagda deponier i Haninge.	Miljö
Informationsbrev om bestämmelser gällande farligt avfall skickas till verksamhetsutövare angående farligt avfall.	Miljö
Informationsmöte för fastighetsägare angående förorenad mark kopplat till nedlagda handelsträdgårdar i Haninge kommun.	Miljö
Uppföljning båtklubbar av de krav på åtgärder som ställts vid föregående års tillsyn.	Miljö
Kemikalietillsyn över detaljhandeln kopplat till målet att minska halten kadmium och kvicksilver i avloppsslammet.	Miljö
Inventering av verksamheter som omfattas för förbundets miljötillsyn.	Miljö
PCB-sanering, påminnelse och i förekommande fall krav på åtgärd.	Miljö

<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Tillsyn över B-, C och U-verksamheter med tillsynsintervall 2016.	Miljö
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden, remisser och klagomål.	Miljö
Klagomålsärenden gällande miljöskydd.	Miljö

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

Ansvarsutredning för tre nedlagda deponier

Vi har inte påbörjat arbetet då vi inte haft budgetförutsättningar att bemanna för arbetet med planerad tillsyn av förorenade områden. Budgeten för 2017 omfattar en utökad bemanning med en handläggare, vilket innebär att vi kommer att påbörja arbetet med tillsyn över förorenade områden från och med 2017.

Information till verksamhetsutövare om bestämmelser gällande farligt avfall.

Vi har tagit fram informationsmaterial som vi skickat till berörda verksamhetsutövare. Vi har gått igenom materialet i samband med tillsynsbesöket så att innehållet kan diskuteras och oklarheter hanteras.

Informationsmöte för fastighetsägare angående förorenad mark

Länsstyrelsen ansvarar för mötet, där förbundet skulle varit en part. Länsstyrelsen har inte genomfört mötet under året.

Uppföljning av tillsyn på båtclubbar.

Arbete med att följa upp ställda krav från tidigare års tillsyn har genomförts planenligt. Fortsätter under 2017.

Kemikalietillsyn över detaljhandeln

Vi arbetar för att utsläppen av kvicksilver och kadmium ska minska dels genom vår löpande tillsyn dels i kemikalieprojekt som vi genomför. Under 2015 fokuserade vi på kvicksilver från tandläkarmottagningar och under 2016 har vi fokuserat på kadmium, där konstnärsfärger är en betydande källa. Vi har genomfört en informationskampanj där målgruppen är försäljningsställen av konstnärsfärger samt användare av konstnärsfärger som till exempel konstnärsskolor. I Sverige är det förbjudet att använda kadmium inom många områden, men det är fortfarande tillåtet att använda kadmium i konstnärsfärger. Det är därför känt att dessa utgör en betydlig andel av det kadmium som medföljer avloppsvattnet. Informationsmaterialet som vi skickade ut beskrev vikten av att minska användningen av dessa, hur man kan välja färger utan kadmium och hur rester av konstnärsfärg innehållande kadmium ska tas om hand för att minimera spridningen.

Inventering av verksamheter som omfattas för förbundets miljötillsyn.

Inventeringen utförd, vilket resulterat i att ett tiotal verksamheter identifierats som omfattas av vårt tillsynsansvar. Dessa har fått besök och vi informerar om vår roll samt vilka skyldigheter de har knutet till bl a miljöbalkens bestämmelser.

PCB-sanering

Påminnelser har skickats till de 8 fastigheter som ska saneras senast under 2016. Två har förelagts att genomföra en sanering. Övriga har pågående saneringar varav tre avslutat denna.

MILJÖ OCH SAMHÄLLE

Brister som medför risk för människors hälsa har minskat i flerbostadshus, hygieniska verksamheter och offentliga lokaler.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>
Verksamhetsutövare har en ändamålsenlig egenkontroll som tillämpas.	Andel verksamheter som uppfyller kraven på egenkontroll.	2016: 100 % av de anmälningspliktiga. 2018: 100 % av de ej anmälningspliktiga.

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Information om egenkontroll kommer att skickas till samtliga verksamheter med tillsyn 2016. Skickas inför tillsynen och följs upp vid besöket.	HäLi
Tillsyn över skolor som inte omfattades av det Nationella skolprojekt som genomfördes 2015. Gäller skolor med tillsynsintervall under 2016.	HäLi
Seminarium om kemikalier i förskolemiljön ordnas under 2015. Följs upp med tillsyn under 2016.	HäLi
Tillsyn över dagmammor med fokus på kemikalier.	HäLi
Seminarium för ägare till flerbostadshus hur de kan genomföra en systematisk utredning av byggnadsrelaterade orsaker till ohälsa/obehag i innemiljön. Riktas till de med årlig tillsynsavgift.	HäLi

<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Tillsyn över verksamheter med tillsynsintervall 2016.	HäLi
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden, remisser och klagomål.	HäLi

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

Information om egenkontroll.

Vi har tagit fram information om egenkontroll som lagts upp på vår hemsida. Vi hänvisar till informationen samt att vi tar upp denna i samband med tillsynsbesök.

Tillsyn över skolor som inte omfattades av det Nationella skolprojekt 2015

Under hösten besöktes de skolor som föll ut 2016 i den andra omgången av det nationella tillsynsprojektet kring städning och ventilation. De brister som fanns gällde i första hand ventilation. Återrapportering sker till berörda skolor och vid brister ställs krav på åtgärder.

Tillsyn av kemikalier i förskolemiljön

Under hösten 2015 bjöd vi in alla förskolor i våra kommuner in till ett seminarium om kemikalier i förskolan. Under första halvåret 2016 besökte vi 48 förskolor för att se hur de arbetar med frågan i vardagen. Tillsynen har berört kemikalieanvändning ur många aspekter, allt ifrån val av rengöringskemikalier till materialval i inredning och leksaker. Detta för att minska mängden skadliga ämnen som barnen utsätts för i förskolan. Inom projektet tittade vi även på om ventilationen var tillräcklig för att det ska vara en bra inomhusmiljö. Tillsynsdelen är nu avslutad och de individuella rapporterna har skickats ut till alla förskolor. Projekt-rapporten håller på att sammanställas. Samma information om kemikalier har lämnas vid tillsyn på familjedaghem med pedagogisk omsorg.

Seminarium för ägare till flerbostadshus

Förbundet har vid tidigare års handläggning av klagomålsärenden noterat att vissa fastighets-ägare saknar rutiner och kanske viss kunskap för att hantera de klagomål som deras hyresgäster lämnar på boendemiljön till dem. Förbundet har därför ordnat ett seminarium till vilket samtliga större fastighetsägare och bostadsrättsföreningar bjöds in. Seminariet handlade om deras arbete med egenkontroll samt lämpliga metoder att göra inomhusmiljöundersökningar i lägenheter med fukt-, ventilations- eller temperaturproblem. 35 representanter från fastighetsbolag deltog och återkopplingen var att det var uppskattat.

MILJÖ OCH SAMHÄLLE

Konsumenterna har säkra livsmedel och goda grunder för val av produkter.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtalet</u>	<u>Målvärde</u>
Verksamhetsutövare har en ändamålsenlig egenkontroll som tillämpas.	Andel verksamheter som har en ändamålsenlig egenkontroll.	2015: 100 %.
	Andel verksamheter som kontrollerats inom samtliga relevanta områden som livsmedelsverket anger.	Inom en femårsperiod: samtliga aktuella kontrollområden/objekt.
Fastighetsägare med egen vattenförsörjning har kunskap om förutsättningar för god vattenkvalitet.	Andel dricksvattenanläggningar som försörjer >20 personer och som fått tillsyn.	2015: 50 %.
		2017: 100 %.

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Genomföra SILKs provtagningsprogram: <ul style="list-style-type: none"> • proteinhalt i proteinberikade produkter • allergener i oförpackade livsmedel • Bacillus cereus i potatismos 	HäLi
Delta i SLVs riksprojekt/provtagning: <ul style="list-style-type: none"> • PAH i fisk som röks med direktrökning • D-vitamin och folsyra i kosttillskott 	HäLi
Uppföljning av märkningsprojektet från 2015 om allergener på serveringar.	HäLi
Rengöringsprojekt ATP-mätning. Uppföljande mätningar från	HäLi
Information tas fram om näringsdeklaration, riktat utskick till importörer och producenter.	HäLi
Kontroll av ursprungsmärkning på får, get, gris och fågel. Omfattar samtliga butiker.	HäLi

<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Tillsyn av samfällt dricksvatten.	Landsbygd
Gemensam kontrollpunkt för samtliga verksamheter oavsett bransch. Årets kontroll är temperatur vid alla verksamheter - varmhållning, kylrännor, buffé och kylförvaring.	HäLi
Tillsyn över verksamheter med tillsynsintervall 2016.	HäLi
Handläggning av anmälnings- och ansökningsärenden, remisser och klagomål.	HäLi

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

SILKs provtagningsprogram

Förbundet har deltagit i SILK:s länsgemensamma provtagningsprogram. Vi har bl.a. genomfört provtagning på produkter som saluförs med argument om högt proteininnehåll. I länet provtogs totalt 92 produkter och endast tre hade proteinvärden under riktvärdet. Provtagning av *Bacillus cereus* i nedkyld potatismos har också genomförts. Av totalt 73 prover hade 4 för höga bakteriehalter. Restauranger som serverar plankstek eller fiskgratänger lagar ofta stora mängder potatismos i förväg som kyls ner för att sedan värmas upp portionsvis. Nedkylning och återuppvärmning ökar risken för bakterietillväxt. Vi har också deltagit i projektet som handlade om i fall glutenfria rätter hade förorenats med gluten vid hanteringen i köken. Där togs totalt 124 prover i länet och i 7 fall fanns gluten i rätter som skulle vara glutenfria. I samtliga projekt gör vi bedömningen att resultatet totalt sett var bra även om varje avvikande resultat är ett dåligt resultat för just den verksamheten.

Livsmedelsverkets riksprojekt

Vi har genomfört provtagning av D-vitamin och folsyra i kosttillskott. Livsmedelsverket ansvarar för sammanställning och utvärdering. Rapporten beräknas vara klar under 2017.

Provtagningen av PAH i fisk genomfördes under tertiäl 2. Livsmedelsverket deltog på förbundets inspektioner i syfte att få kunskap om den här typen av mindre verksamheter samt hur vår kontroll går till. Rapporten väntas bli klar under 2017

Uppföljning av märkningsprojektet från 2015 om allergener på serveringar.

Förbundet deltog inte i det uppföljande projektet om kontroll av allergener i oförpackade livsmedel då vi redan följt upp bristerna.

Rengöringsprojekt ATP-mätning.

Analysutrustning har köpts in och mätningar pågår. Det samlade projektet genomfördes under andra halvåret. Sammanställningen sker i början av 2017.

Information tas fram om näringsdeklaration

Informationsmaterial har tagits fram. I slutet på 2016 skickades detta ut till samtliga livsmedelsverksamheter i våra kommuner.

Kontroll av ursprungsmärkning på får, get, gris och fågel samt gemensam kontrollpunkt temperaturbållning.

Kontrollen av ursprungsmärkning har genomförts och finns med på samtliga checklistor som används vid ordinarie tillsyn. Sammanställning av resultatet redovisas 2017. Inom temperaturkontrollen har 518 verksamheter kontrollerats varav 78 % var utan anmärkning.

Tillsyn samfällt vatten

Vi har bedrivit tillsyn på 51 st samfällda dricksvattenanläggningar under 2016 och därmed nått målet att bedriva tillsyn på de anläggningar som skulle få tillsyn. Arbetet med att följa upp de krav som ställdes vi förra årets tillsyn fortsatte under året.

KUND OCH VERKSAMHETSUTÖVARE

Kunder och verksamhetsutövare har tilltro för tillsynen och upplever den som meningsfull.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>
Förbundet är känt för allmänheten. Det är lätt att komma i kontakt med förbundet och få hjälp med frågeställningar. Kunder och verksamhetsutövare upplever att förbundets personal har god kompetens. Beslut och skrivelser från förbundet är tydligt formulerade och motiverade samt juridiskt granskade.	Resultat från Sveriges kommuner och landstings (SKL) mätningar avseende den upplevda service förbundet lämnar.	2014: godkänd 2016: hög
Det är enkelt att förutsäga förbundets handläggning av ärenden. Bemanningen motsvarar uppdrag och servicegarantier.	Andel ärenden som handlagts inom den tid som anges i servicegarantierna.	2014: 80 % 2015: 95 %

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
<i>Förbundet är känt för allmänheten</i>	
Slutföra arbetet med att ta fram en kommunikationsplan i syfte att nå ut med information om såväl förbundet som de frågor vi jobbar med.	Tvärfunktionella
Informationsträffar inför avloppsinventeringen i Nynäshamn och Tyresö.	Landsbygd
<i>Det är lätt att komma i kontakt med förbundet och få hjälp med frågeställningar.</i>	
Underlag för beslut om upphandling av ny hemsida tas fram. Beslut om eventuell upphandling omfattas av budget 2017.	Adm
Servicefunktionens organisation och uppdrag ses över.	Lgr
Beskriva våra möjligheter att ge råd och information samt hur vi ska arbeta med det i vardagen.	Tvärfunktionella

Det är enkelt att förutsäga förbundets handläggning av ärenden.

Branschspecifika informationsblad som kortfattat beskriver vilka krav lagstiftningen ställer på utrustning, lokaler och kunskap samt ärendehandläggning, servicegaranti och handläggningskostnad. Servicefunktionen

Kunder och verksamhetsutövare upplever att förbundets personal har god kompetens.

Utveckla förbundets strategiska kompetensarbete, kompetensrosor tas fram på individnivå. Lgr

Utbildning i förvaltningsrätt samt förbundsgemensam genomgång inom tillsynslagstiftningar med juriststöd. Lgr

Kvalitetshandboken utvecklas med ett användarvänligt gränssnitt. Adm

Bemanningen motsvarar uppdrag och servicegarantier.

Utreda om förbundet kan minska den interna administrationen i samband med tillsyn och ärendehandläggning. Lgr

Tillsynsprocess och ärendehandläggningsprocess tas fram med utgångspunkt från Kundperspektivet. Lgr

Beslut och skrivelser från förbundet är tydligt formulerade och motiverade samt juridiskt granskade.

Förbundets klarspraksgrupp utbildas i klarspråk. Förslag på förbundets långsiktiga klarspraksarbete tas fram. Adm

Årligen återkommande aktiviteter

Ansvarig avdelning

Framtagande/uppdatering av rutiner, information, hemsida och mallar. Samtliga

Samsynsmöten med utgångspunkt från aktuella frågeställningar. Samtliga

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

- Förbundet är känt för allmänheten*
Förbundet arbetar med en kommunikationsplan. Vi har ordnat tre informationsträffar för fastighetsägare i Nynäshamn och Tyresö som omfattas av årets inventering av enskilda avlopp. Drygt 160 fastighetsägare deltog på träffarna. Inom hälsoskyddstillsynen har vi ordnat en informationsträff för alla större fastighetsägare.
- Det är lätt att komma i kontakt med förbundet och få hjälp med frågeställningar*
Upphandlingen av ny hemsida pågår. Ny hemsida tas i drift 1 juni 2017.
Översynen av förbundets servicefunktion pågår, slutförs under första halvåret 2017.
Ett förbundsgemensamt projekt med att beskriva våra möjligheter att ge råd och information samt hur vi ska tillämpa det i vardagen har genomförts. All personal har under 1,5 dag arbetat med att skapa samsyn och ta fram en dokumentation som beskriver hur förbundet ska arbeta med detta. Under tredje tertiet fortsatte arbetat med bemötandefrågor. Syftet är att förbundets personal på ett enhetligt sätt ska jobba med information och rådgivning och i sådan omfattning som lagstiftningen medger.
- Det är enkelt att förutsäga förbundets handläggning av ärenden.*
Underlag till en enhetlig mall för branschspecifika informationsblad har tagits fram. Det finns informationsblad inom flera områden sedan tidigare, men aktiviteten syftar till att ta fram branschspecifik information inom områden där det saknas samt att informationen ska ha en enhetlig struktur. Arbetet med att ta fram nya informationsblad har av bemanningsskäl inte påbörjats. Arbetet är inplanerat 2017.
- Kunder och verksamhetsutövare upplever att förbundets personal har god kompetens.*
Arbetet med att ta fram kompetensrosor har slutförts och ligger till grund för de individuella utvecklingsplanerna för 2017. Uppföljning sker vid kommande medarbetarsamtal.
Utbildning i förvaltningsrätt för all personal har genomförts.
Kvalitetshandbokens upplägg har tagits fram med utgångspunkt från en klassificeringsstruktur som Samrådsgruppen för kommunala arkivfrågor tagit fram. Styrande och stödjande dokument läggs fortlöpande in i handboken. Handbokens digitala användargränssnitt har tagits fram och all personal har tillgång till denna samt deltar i arbetet med att ta fram rutiner.
- Bemanningen motsvarar uppdrag och servicegarantier.*
Arbetet med att revidera våra processer för tillsyn och ärendehandläggning har av bemanningsskäl inte påbörjats då arbetet med att slutföra införandet av nytt ärendehanteringssystem och Kvalitetshandboken har prioriterats. Arbetet omfattas av förbundsplanen för 2017 och planeras att genomföras under andra delåret. I samband med det arbetet ses även möjligheten att minska den interna administrationen över.
- Beslut och skrivelser från förbundet är tydligt formulerade och motiverade samt juridiskt granskade.*
Klarspraksgruppen har tillsatts med en representant per avdelning och träffas regelbundet. Syftet med gruppens arbete är att fördela klarspraksarbetet på flera personer och därmed minska sårbarheten samt snabbare kunna se över befintliga mallar samt ta fram nya. Samtliga medarbetare ska utbildas så att förbundets personal har en samsyn i klarspråk. De skrivelser och beslut som sänds ut från förbundet ska vara lättlästa och begripliga för mottagaren.

MEDARBETARE

Förbundet är en attraktiv arbetsgivare.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>
Förbundets långsiktiga arbete planeras så att tillsvidare tjänster om möjligt kan erbjudas.	Årlig arbetsplatsundersökning.	Årligen: NMI > 80.
Genomarbetad introduktion för nyanställda och stöd under de perioder som krävs för att få erfarenhet i nya arbetsuppgifter och rutiner.	Andel anställda som fått komplett introduktion.	Årligen: 100 %.
En god arbetsmiljö som också ger förutsättningar för hög trivsel och frisknärvaro.	Sjukfrånvaro.	Årligen: < 2 %.
En arbetsmiljö som uppmuntrar engagemang och kunskapsdelande.	Andel genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna.	Årligen: 80 %.
Kunna erbjuda ett meningsfullt och utvecklande arbetsinnehåll.		

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Handlingsplan utifrån arbetsplatsundersökningen 2015 tas fram.	Samtliga
Ledningsgruppen deltar i Nynäshamns kommuns chefsutbildningar.	Lgr
Utreda ett införande av Lean i förbundet.	Lgr
<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Arbetsplatsundersökning 2016.	Samtliga
Uppföljningssamtal genomförs regelbundet.	Samtliga
Systematisk arbetsmiljöronde och arbetsmiljöuppföljning.	Lgr

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

Handlingsplaner har tagits fram utifrån resultatet av arbetsplatsundersökningen har tagits fram. Uppföljning kommer att ske under tertial 1 2017.

Ledningsgruppen deltar i Nynäshamns kommuns chefsutbildningar, vilka löper under flera år. Vi har deltagit i fyra av sex temadagar.

Vad gäller utredning av ett eventuellt införande av Lean har förbundet besökt Haninge kommuns bygglovkontor samt Södertälje miljöförvaltning vilka infört LEAN. Vi har saknat bemanningsresurser för att klara av att närmare utreda frågan under 2016. Arbetet återupptas under 2017 med en planering att utredning och beslutsunderlag ska vara framtaget till halvårsskiftet.

Uppföljningssamtal genomförs. Temat för årets arbetsmiljörund har varit den nya föreskriften om organisatorisk och social arbetsmiljö. All personal har utbildats i föreskriften där chefer och samverkansgruppen fått en fördjupad utbildning. En enkätundersökning har genomförts med all personal utifrån föreskriften. Förbundsplanen för 2017 har tagits fram bl a med utgångspunkt från resultatet från enkäten.

PROCESSER

Förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>
Rutin- och processbeskrivningar som är lättillgängliga.	Antal genomgångna rutin och processbeskrivningar.	2014: samtliga huvudprocesser. 2015: övriga processer.
Rutin- och processbeskrivningar som omfattar hela hanteringskedjan inom förbundet.	En dokumenthantering som knyter ihop alla styrande och stödjande dokument.	2014: införd.
Tydligt gränssnitt mellan förbundet och medlemskommunerna.		

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Ta fram önskat läge för huvudprocesserna planerad tillsyn samt ärendehandläggning. Utgångspunkten är Kundperspektivet.	Lgr
Översyn av förbundets Krishanteringsplaner och synkroniseringen med medlemskommunernas planer.	Lgr

<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Deltagande i respektive medlemskommuns arbete med <i>Förenkla belt enkelt</i> .	Samtliga
Ajourhållande av rutiner samt framtagande av nya.	Samtliga

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

Vi har inte kunnat arbeta med att revidera våra processer för tillsyn och ärendehandläggning under 2016 då vi varit tvungna att prioritera bemanningen för införandet av nytt ärendehanteringssystem samt Kvalitetshandboken. Dessa arbeten har slutförts och översynen av våra processer är inplanerade under andra halvåret 2017. Inför översynen av processerna slutför vi utredningen av ett eventuellt införande av LEAN.

Förbundets krishanteringsplan är framtagen med stöd av Haninge kommun. Samtal kring synkroniseringen har förts med medlemskommunerna. Arbetet med översynen har av bemanningsskäl inte påbörjats och har flyttas över till planeringen för 2017.

EKONOMI

Förbundets ekonomi möjliggör utveckling.

Balanserat styrkort 2014 - 2017

<u>Framgångsfaktorer</u>	<u>Styrtal</u>	<u>Målvärde</u>
Kostnadseffektiv verksamhet.	Antal huvudprocesser som särskilt granskats utifrån kostnadseffektivitet.	2014: en huvudprocess.
Hög kvalitet på budgetunderlag. Kontinuerligt arbeta med uppföljning och prognoser.	Uppföljning av budget enligt kontrollplan.	Årligen enligt plan.

Det här har vi planerat att jobba med under 2016

<u>Aktiviteter 2016</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Delta som testpilot i Haninge kommuns test med IT-lösning som möjliggör åtkomst till verksamhetssystemen i fält.	Adm
Tillsynsprocessen kartläggs utifrån kostnadseffektivitet.	Lgr

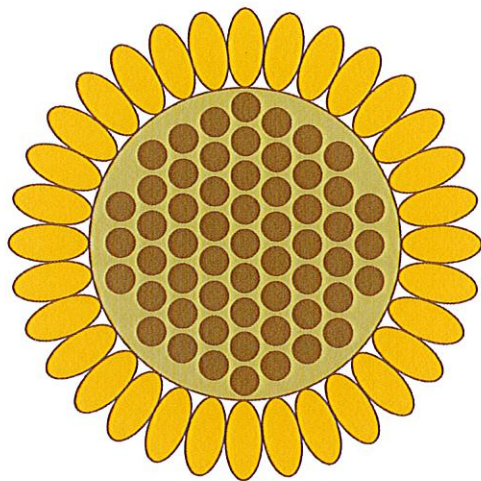

<u>Årligen återkommande aktiviteter</u>	<u>Ansvarig avdelning</u>
Uppföljning enligt kontrollplan.	Lgr

Så här ligger vi till utifrån det planerade för 2016

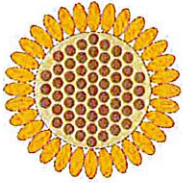
Vi har deltagit som testanvändare av Haninge kommuns test med IT-lösning (VDI) för åtkomst till våra verksamhetssystem i fält. Testen visar att funktionaliteten var bra och vi ställer oss mycket positiva till ett eventuellt införande av Haninge kommun då det skulle ge oss de möjligheter med IT-åtkomst i fält som vi eftersträvat sedan förbundsbildningen. Haninge kommun har beslutat att införa lösningen och förbereder införandet, vilket vi bevakar för att kunna använda.

Vi har gått igenom tillsynsprocessen för livsmedelskontrollen ur kostnadseffektivitetssynpunkt. Vi har inte kunnat arbeta med att revidera tillsynsprocessen under 2016 då vi varit tvungna att prioritera bemanningen för införandet av nytt ärendehanteringssystem samt Kvalitetshandboken. Dessa arbeten har slutförts och översynen av våra processer är inplanerade under andra halvåret 2017.

SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND

www.smohf.se

Handläggare:
Jens Möller
Tel: 08-606 93 24

Protokoll internkontroll för Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2016

MILJÖ OCH SAMHÄLLE

Uppföljning av styrtalet

Metod: Granskning att uppföljning av styrtalet sker inom beslutade tidsintervall samt utfall av genomförd tillsyn.

Omfattning: Samtliga styrtalet inom perspektivet samt avstämning av genomförd tillsyn.

Resultat: Samtliga styrtalet utom ett har följts upp. Uppföljning av styrtalet "Andel verksamheter som kontrollerats inom samtliga relevanta områden som livsmedelsverket anger" har inte skett då förbundets ärendehanteringssystem inte möjliggör uppföljning. En lösning som möjliggör uppföljning av styrtalet från och med 2017 har tagits fram. I övrigt inget att anmärka på.

KUND OCH VERKSAMHETSUTÖVARE

Uppföljning av styrtalet

Metod: Granskning att uppföljning av styrtalet sker inom beslutade tidsintervall.

Omfattning: Samtliga styrtalet inom perspektivet.

Resultat: Inget att anmärka på.

Öppna ärenden

Metod: Granskning att uppföljning sker av ärenden där handläggningstiden överstiger 6 månader samt att ärendet har aktuella handläggare. Utdrag ur ärendehanteringssystemet.

Omfattning: Samtliga öppna ärenden.

Resultat: Sammanställning av öppna ärenden sker dagligen i ärendehanteringssystemet och redovisas dels för berörd handläggare dels för ansvarig chef. Vid årsskiftet hade förbundet 1 827 pågående ärenden. 18 ärenden har handläggare som slutat i avvaktan på att ny handläggare påbörjar sin tjänst. I övrigt inget att anmärka på.

Redovisning av delegationsbeslut

Metod: Granskning att delegationsbeslut redovisas för direktionen. Utdrag ur ärendehanteringssystemet och avstämning att beslut får åtgärdskod "Dele".

Omfattning: Stickprov på 20 avslutade ärenden per tertial.

Resultat: Av 60 granskade ärenden har samtliga ärenden med beslut redovisats till direktionen.

Hantering av förfallna bevakningar

Metod: Granskning att förfallna bevakningar hanteras. Utdrag ur ärendehanteringssystemet.

Omfattning: Granskning av samtliga bevakningar på mottagningskvitton.

Resultat: Uppföljning av bevakningar sker enligt plan.

Tillsyn över verksamheter med fast årlig avgift

Metod: Granskning att verksamheter som betalar fast årlig tillsynavgift får den tillsyn de betalat för. Avstämning mot tillsynsplan.

Omfattning: Samtliga verksamheter som betalar en fast årlig tillsynavgift.

Resultat: Uppföljning har skett enligt plan. Tillsyn har genomförts med undantag för åtta verksamheter. Dessa har planerats in för tillsyn i början av 2017 då ny handläggare är på plats. I övrigt inget att anmärka på.

MEDARBETARE

Uppföljning av styrtal

Metod: Granskning att uppföljning av styrtal sker inom beslutade tidsintervall.

Omfattning: Samtliga styrtal inom perspektivet.

Resultat: Inget att anmärka på.

EKONOMI

Denna kommentar var med i föregående års granskning:

En ny kontoplan, Kommun-Bas 13, har införts i kommunen från och med 2015-01-01, där en del större förändringar gjorts. Bland annat har man tagit bort kontona för ”inköp av stödverksamhet 464x” och i stället valt att använda konton för köp av tjänster under kontoklass 6 och 7. Exempel på stödverksamhet är städning, administrativt stöd etc. Södertörns Miljö- och Hälsoskyddsförbund följer i nuläget Kommun-Bas 05. Övervägande om eventuellt byte av kontoplan bör göras.

Intäkter

Metod: Granskning har gjorts av att varan är rimlig och att bokföring samt moms är korrekt.

Omfattning: Totalt 13 fakturor, konterade på konto 3110 Förrättnings- och granskningsavgifter och 3130 Taxor och avgifter, har granskats.

Resultat: Inget att anmärka på.

Leverantörsfakturor

Metod: Granskning av att varan är rimlig och att bokföring samt attestering och moms är korrekt.

Omfattning: Totalt har 17 fakturor granskats.

Urval av de 17 fakturorna har gjorts med följande urvalskriterier:

Slumpvis utvalda fakturor över 20 000 kr:

6 fakturor från olika leverantörer har granskats. Utan anmärkning.

Kontroll av fakturor på konto 6790 - Övriga främmande tjänster

5 fakturor från olika leverantörer har granskats. Utan anmärkning.

Kontroll av fakturor på konto 4700 - Konsult och andra tjänster samt konto 6740 – IT-program mm
6 fakturor från olika leverantörer har granskats. Utan anmärkning.

Förtroendekänsliga poster

Metod: Granskning har gjorts av att bokföring och attestering är korrekt samt att regler vid representation samt andra förtroendekänsliga poster har följts (såsom anteckning av plats, deltagare och anledning samt att originalkvitto finns med fakturan). Dessutom har kontroll gjorts av att momsavdrag skett enligt Skatteverkets anvisningar och att attest inte skett av "egna" kostnader.

Omfattning: Totalt 16 verifikationer avseende personal- och extern representation, resekostnader samt hotell o logi, har granskats på fyra olika konton, enligt nedan:

Konto 5870 – Personalrepresentation:

7 verifikationer har granskats. Utan anmärkning.

Konto 7050 – Resekostnader

5 verifikationer har granskats. På fyra av verifikationerna avseende båttransport till öar utan landförbindelse i Haninge saknas notering om syftet med resan. I övrigt utan anmärkning.

Konto 7052 – Hotell och logi

3 verifikationer har granskats. 1 saknar notering om syfte, i övrigt utan anmärkning.

Konto 7100 – Representation

Två bokförda verifikationer på kontot har granskats. Utan anmärkning.

Bluff-fakturor

Metod: Granskningen har utförts genom att gå igenom samtliga oseriösa företag på Svensk Handels varningslista per oktober 2016 och se om någon av dem finns med i leverantörsregistret.

Utan anmärkning – ingen av leverantörerna har hittats i leverantörsregistret.

Jens Möller
Förbundschef

**Revisorerna
i Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund**

Till:

Fullmäktige i Haninge kommun
Fullmäktige i Tyresö kommun
Fullmäktige i Nynäshamns kommun
Direktionen

Revisionsberättelse för år 2016

Vi, utsedda revisorer i Södertörns miljö och hälsoskyddsförbund, har granskat den verksamhet som bedrivits i förbundet under år 2016.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande förbundsordning, riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll samt återredovisning till medlemmarna.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, kontroll och redovisning och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med förbundets uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallag och god revisionssed. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Ernst & Young har biträtt oss vid granskningen. Utöver granskning av delårsrapport och årsredovisning har en uppföljning av tidigare fördjupad granskning genomförts av målstyrningen inom förbundet under året. Granskningen har också omfattat så kallad grundläggande granskning där vi bl a har granskat protokoll och handlingar samt genomfört möten med delar av direktionen och förbundets ledning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Direktionens interna kontroll bedöms ha varit tillräcklig.

**Vi tillstyrker att ledamöterna i direktionen beviljas ansvarsfrihet.
Vi tillstyrker att förbundets årsredovisning för 2016 godkänns.**

Haninge den 22 februari 2017

Kenneth Strömberg
Vald av Haninge kommun
Bilagor: Revisionsrapporter 2016

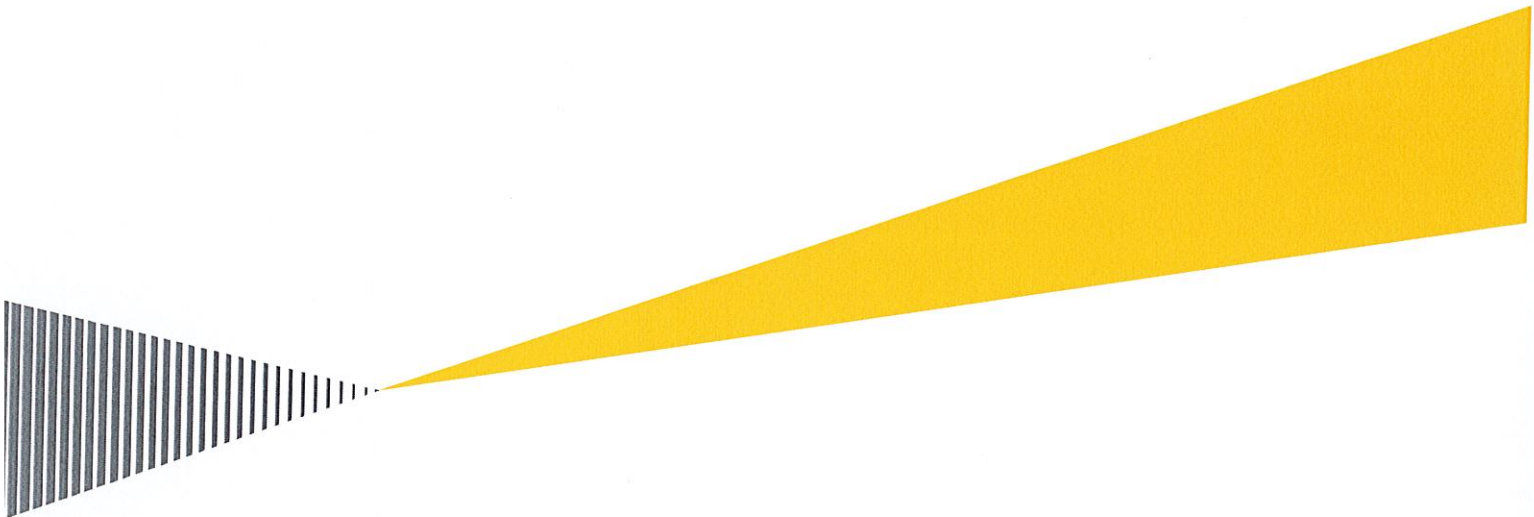

Sara Frykman
Vald av Nynäshamns kommun

Bengt Verlestam
Vald av Tyresö kommun

Södertörns Miljö- och Hälsoskyddsförbund

Rapportering av revision per den 31 december 2016

22 februari 2017

EY

Building a better
working world

2017-02-22

Förbundets revisorer

Cc: Förbundets direktion och ledning

Vi har i denna rapport sammanfattat de mer väsentliga iakttagelserna från vår revision av SMOHF.

Vår revision är anpassad till förbundets verksamhet och är primärt utformad för att vi ska kunna lämna underlag till de förtroendevalda revisorernas revisionsberättelse för räkenskapsåret 2016.

Vi har i vår revision till dags datum inte noterat väsentliga avvikelser eller brister. Under förutsättning att den årsredovisning som beslutas av direktionen inte innehåller några väsentliga fel och om inget ytterligare som kan påverka vårt uttalande kommer till vår kännedom vid slutförandet av revisionen är vår bedömning att vi kommer att rekommendera de förtroendevalda revisorerna att tillstyrka ansvarsfrihet för direktionen, att tillstyrka räkenskaperna samt att föreslå att årsredovisningen godkänns av medlemmarnas fullmäktigen.

Vi ser fram emot att träffa er för att diskutera innehållet.

Med vänlig hälsning

Ernst & Young AB

Mikael Sjölander

Auktoriserad revisor

Agenda

- 4 Genomförd granskning och kvarstående åtgärder
- 5 Iakttagelser från vår granskning
- 8 Sammanfattande bedömning

Genomförd granskning och kvarstående åtgärder

Genomförda aktiviteter

18 maj 2016: Fastställande av revisionsplan för 2016 och avrapportering av status på ekonomi och verksamhet från ledningen.

27 oktober 2016 – Genomgång av delårsbokslutet med ledningen. EYs granskningsrapport (rapport nr 1/2016). Revisorerna lämnar uttalande över delårsrapporten till direktionen och förbundsmedlemmarna.

22 februari 2017 – slutrevisionsmöte. Genomgång av årsredovisning. EYs granskningsrapport över årsbokslutet (rapport nr 2/2016). Revisorerna avser att lämna revisionsberättelse till direktionen och förbundsmedlemmarna. Genomgång av fördjupad granskning av målstyrningen.

Vi har genomfört merparten av vår granskning i enlighet med tidigare kommunicerad revisionsplan. Fortfarande kvarstår ett antal aktiviteter innan revisionen är avslutad:

- ▶ Läs och granska innehållet i slutlig version av årsredovisningen
- ▶ Följa upp väsentliga händelser efter balansdagen

Återstående aktiviteter

Iakttagelser från vår granskning

Område	Iakttagelse
Kommentarer till verksamheten	<p>Förbundets uppdrag är främst att utöva den tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken och livsmedelslagen. Huvudsyftena för miljöbalken och livsmedelslagen. Huvudsyftena för bildandet av förbundet är effektivare verksamhet, likvärdig bedömning, ökad tillgänglighet, bättre likvärdig bedömning, ökad tillgänglighet, bättre bemanning samt att undanröja risken för jävsituationer i förhållande till den kommunala förvaltningen.</p> <p>Förbundet har utfört 3 037 (f.å 2 807) inspektioner och har därmed klarat tillsynsmålet. Antal utförda inspektioner i de kommuner som är medlemmar i inspektioner i de kommuner som är medlemmar i förbundet uppgick sammantaget till 557 st år 2007. Antal ärenden uppgick till 4 469 (f.å 4 497). Antal ärenden uppgick till 4 469 (f.å 4 497).</p> <p>Mål och målvärden följs upp på ett strukturerat sätt i årsredovisningen. I de fall målnivåerna inte har uppnåtts behöver direktionen utvärdera om uppnåtts behöver direktionen utvärdera om målnivåerna är relevanta respektive vilka åtgärder som behöver vidtas.</p> <p>Mål som inte uppnåtts är bl a:</p> <p>Miljö och samhälle – Målvärdet att samtliga lantbrukare och djurhållare uppfyller de krav som ställs på dem för att ha en godtagbar hantering av gödsel på dem för att ha en godtagbar hantering av gödsel klaras inte. 38 % av de som granskats har en godtagbar hantering.</p> <p>Förbundet har inte slutfört arbetet med att ta fram och införa ett miljöledningssystem.</p> <p>Spridningen av miljöfarliga ämnen till naturen har minskat – målet nås inte för nio deponier där Länsstyrelsen begärt att SMOHF ska göra utredningar. Länsstyrelsen begärt att SMOHF ska göra utredningar. Förbundet anser att man saknat bemanning för att klara planerad tillsyn inom detta område. Budgeten för 2017 uppges innehålla en utökad bemanning som gör att planerad tillsyn kan påbörjas. bemanning som gör att planerad tillsyn kan påbörjas.</p>

Iakttagelser från vår granskning

Område	Iakttagelse
Kommentarer till det ekonomiska resultatet	<p>Årets resultat uppgår till minus 1 251 tkr (f.å minus 1 679 tkr). Budgeten för året uppgick till minus 1 650 tkr. Såväl intäkter som kostnader är minus 1 650 tkr. Såväl intäkter som kostnader är lägre än budgeterat, främst beroende på vakanser.</p> <p>Efter årets negativa resultat finns fortsatt 5,4 mkr (f.å 6,6 mkr) i eget kapital.</p> <p>Förbundet har mycket god likviditet (12 113 tkr) per balansdagen.</p>

Iakttagelser från vår granskning

Område	Iakttagelser
Kommentarer till granskningen av balansposter	► Granskningen av balansräkningen har inte föranlett några väsentliga noteringar. Vi har stämt av balansposterna mot specifikationer och stickprovsvís mot underliggande verifierande underlag.

Samlad bedömning

Område	Iakttagelse och kommentar
Samlad bedömning	<p>Sammantaget är bedömningen att direktionen har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Räkenskaperna tillfredsställande sätt. Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande. Direktionens interna rättvisande. Direktionens interna kontroll bedöms ha varit tillräcklig. Årsredovisningen bedöms vara Årsredovisningen bedöms vara upprättad i enlighet med kommunal redovisningslag.</p> <p>Förbundets ledning behöver fortsatt föra dialog med medlemmarna om hur finansiering ska ske av tillsyn om hur finansiering ska ske av tillsyn av deponier.</p> <p>För övriga noteringar kopplat till målstyrning hänvisas till separat fördjupningsgranskning. Denna fördjupningsgranskning. Denna innehåller rekommendationer från revisionen som syftar till ytterligare revisionen som syftar till ytterligare stärkt styrning och kontroll.</p>

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

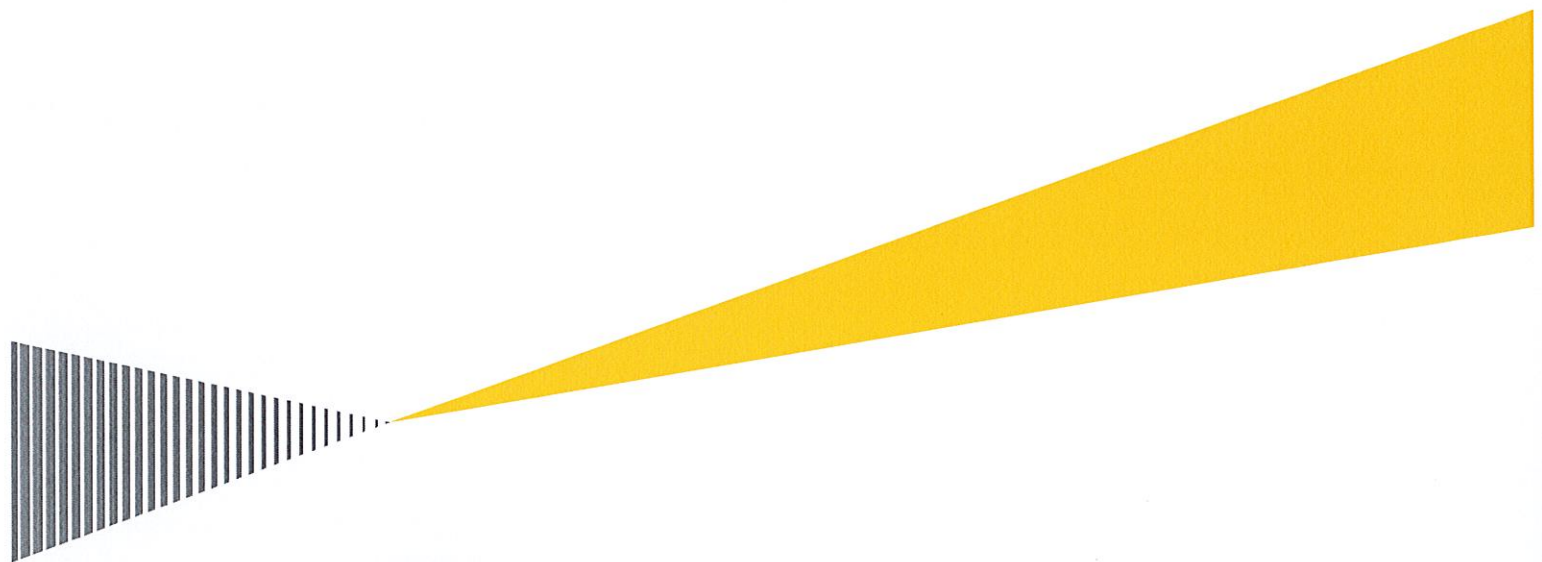
Om EY

EY är ett världsledande företag inom revision, redovisning, skatt, transaktioner och affärsrådgivning. Våra tjänster och insikter hjälper till att skapa förtroende och hållbar tillväxt på finansmarknader och i ekonomier världen över. För att hålla våra loften till våra intressenter utvecklar vi ledare och medarbetare som arbetar i team över gränserna. Vi vill att allt vi gör ska bidra till att affärsvärlden och arbetslivet fungerar bättre – för våra medarbetare, våra kunder och de samhällen vi verkar i.

EY refererar till den globala organisationen samt kan avse en eller flera medlemsföretag i Ernst & Young Global Limited. Varje medlemsföretag utgör en egen juridisk person.

© 2013 Ernst & Young AB.
All Rights Reserved.

ey.com/se

EY

Building a better
working world

Granskning av målstyrnings- processen

Södertörns miljö – och hälsoskyddsförbund

EY

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning	3
2. Inledning	5
2.1. Bakgrund	5
2.2. Syfte och avgränsning	5
2.3. Revisionsansvarig.....	5
2.4. Revisionskriterier	5
2.5. Metod	6
3. Tidigare granskning av målstyrning	7
3.1. Inte helt tillräcklig målstyrning 2012	7
3.2. Åtgärder har enligt den uppföljande granskningen vidtagits som ger förutsättningar till en ändamålsenlig målstyrning	7
4. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.....	8
4.1. Uppgifter	8
4.2. Organisation	8
4.3. Ansvar och roller.....	9
4.1. Delgeringsordning.....	10
5. Målstyrningsprocess	11
5.1. Styrning och planering	11
5.2. Balanserat styrkort 2014 – 2017	14
5.3. Balanserat styrkort 2017 – 2020	15
5.4. Uppföljning	18
6. Svar på revisionsfrågor	21

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av revisorerna inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) genomfört en granskning med syfte att bedöma om målstyrningsprocessen i Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ändamålsenlig.

År 2012 genomförde revisionen en fördjupad granskning av målstyrningen vilken resulterade i att ett antal rekommendationer lämnades med syfte att utveckla och förbättra målstyrningsprocessen. Därefter har ett relativt omfattande arbete gjorts inom SMOHF med delaktighet från direktion, ledning och personal för att utveckla och förbättra styrförutsättningarna. Arbetet har bl.a. inneburit att en planerings- och styrmodell för SMOHF fastställts, att ansvar och roller har tydliggjorts samt att en ny delegeringsordning beslutats. Som modell för målstyrning har balanserat styrkort valts.

En slutsats i denna granskning är att SMOHF har en i huvudsak ändamålsenlig struktur för målstyrning. Bedömningen baseras på att det finns en etablerad styrmodell som tillämpas, tydliggjord ansvars- och rollfördelning samt en regelbunden uppföljning av måluppfyllelsen. Vår bedömning är också att den tillämpade målstyrningsprocessen till stora delar är ändamålsenlig.

Samtidigt gör vi bedömningen att det finns ett fortsatt utvecklingsbehov av styrningen inom förbundet för att säkerställa en mer ändamålsenlig målstyrning och ytterst en effektiv verksamhet. Följande iakttagelser har haft betydelse för bedömningen:

- ▶ Avdelningschefens ansvar för verksamhet, ekonomi och personal definieras inte på ett tydligt sätt samtidigt som ansvar och befogenheter inte är i balans. Det senare gäller befogenheter i förhållande till ansvaret för personal och ekonomi. Ansvar och befogenheter inom ramen för styrprocessen bör framgå av dokumentet "Styrning och planering" och vad som ingår i en tjänst (befattningsbeskrivningar) för sig.
- ▶ En förändring har skett i förhållande till dokumentet om styrning och planering beträffande vem som beslutar om förbundsplanen. I och med att tillsynsplanen har lagts in i förbundsplanen så fastställs den av direktionen. Om avsikten är att uppnå ett tydligt åtagande på respektive ansvarsnivå så bör förbundsplanen ses som förbundets (förvaltningens) svar på direktionsplanen. Förbundsplanen utgör då förbundschefens åtagande i förhållande till direktionen och uppdrag till den operativa verksamheten (avdelningarna). Vår bedömning är att styrprocessen blir tydligare om förbundsplanen hanteras i enlighet med vad som framgår av dokumentet styrning och planering. Direktionen kan besluta om tillsynsplanen i särskild ordning och behöver inte fastställa förbundsplanen i sin helhet.
- ▶ Det är inte tydligt i styrmodellen hur avdelningarna ska svara på förbundsplanen. I förbundsplanen 2016 finns "inbäddade" avdelningsplaner där bl.a. avdelningarnas aktiviteter, som syftar till att uppfylla målen i styrkortet, anges. Från och med verksamhetsåret 2017 finns det en plan för respektive tillsynsområde (fyra planer). Dessa ingår som bilagor i förbundsplanen 2017. I och med införandet av planer för tillsynsområden uppstår en form av matrisorganisation, d.v.s. organisation där styrningen sker dels genom tillsynsprocesserna, dels genom avdelningarna. Styrmodellen bör enligt vår uppfattning på ett tydligt sätt hantera denna tudelning i styrningen.
- ▶ Direktionen har fastställt ett balanserat styrkort 2017-2020. Den mest påtagliga skillnaden mellan det tidigare styrkortet och det nya är att styrtalen inom perspektivet miljö och samhälle i princip genomgående har ändrats, från att avse effekter av tillsynen till att omfatta andelen objekt som omfattas av tillsyn eller kontroll. Förändring är relevant i den meningen att SMOHF svarar för en i huvudsak författningsstyrd myndighetsutövning i form av tillsyn. En väsentlig del av uppdraget handlar då om tillsyn varför det då också är motiverat att inrikta målstyrningen på genomförandet av tillsyn. Om SMOHF genomför

tillsyn och övrig myndighetsutövning på rätt sätt bör det i sin tur bidra till att miljömålen uppnås som flera av de strategiska målen i perspektivet miljö och samhälle ger uttryck för. Den risk som dock är uppenbar i det nya styrkortet är att styrningen i så hög utsträckning enbart är inriktad på produktion av tillsyn och kontroll men inte balanseras av tydliga kvalitetsmål på tillsyns- och kontrollprocesserna. I första hand uttrycker dessa mål en ambitionsnivå för planerade produktionen. Det finns inte heller mål som avser att brister som identifieras ska leda till att de faktiskt blir åtgärdade.

- ▶ En annan förändring som har gjorts i styrkortet är att processperspektivet inte längre finns med som ett eget perspektiv. I balanserad styrning är processperspektivet ett viktigt perspektiv. Det handlar om att identifiera framförallt de huvudprocesser som behövs för att kunna uppnå målen inom miljö och samhällsperspektivet samt perspektivet kund- och verksamhetsutövare. Processerna behöver sedan utvecklas med avseende på kvalitet och kostnadseffektivitet. Bedömningen är att borttagandet av processperspektivet innebär en risk för att det kan bli en obalans i den balanserade styrningen.
- ▶ Ekonomiperspektivet i den balanserade styrningen är svagt utvecklat. Perspektivets styrtalet utgörs av "årligen budgetera för verksamhetsutvecklande satsningar och uppföljning av budget enligt kontrollplan". Bedömningen är att strategiskt mål, framgångsfaktorer, styrtalet och målvärde inte fångar vad som är väsentlig i detta perspektiv. De målvärden som anges för styrtalet är snarare en budgetförutsättning respektive en anvisning. Det som framförallt saknas i ekonomiperspektivet är mål som tar sikte på kostnadseffektiviteten. Enligt ändamålet i förbundsordningen ska förbundet bl.a. verka för en hög effektivitet. Därför måste enligt vår bedömning direktionens ambitionsnivå när det gäller kostnadseffektiviteten framgå i styrkortet.
- ▶ Av den måluppföljning som redovisas i årsredovisning 2015, tertialuppföljning 2016 och delårsrapport 2016 framgår brister i måluppfyllelsen framförallt inom perspektivet miljö och samhälle. En brist som konstateras är att det inte redovisas någon samlad analys av måluppfyllelsen och en åtgärdsplan för att hantera avvikelser. Det framgår också av måluppfyllelsen att de brister som fanns under 2015 kvarstår även t.o.m. delårsrapporten 2016. Därmed har inte heller avvikelshanteringen varit effektiv.
- ▶ Förbundets interna kontrollplan 2016 innehåller den uppföljning/rapportering som ska göras med några få inslag av interna kontrollmoment. En internkontrollplan används vanligtvis som ett medel för tillsyn av den interna kontrollen. I internkontrollplanen anges hur tillsynen ska bedrivas.

Med anledning av vad som har framkommit i granskningen lämnas följande rekommendationer:

- ▶ Säkerställ att åtgärdsplaner upprättas och genomförs då avvikelser har identifierats vid måluppföljning.
- ▶ Tydliggör avdelningschefernas ansvar och befogenheter inom ramen för styrningen.
- ▶ Säkerställ att målstyrningen omfattar huvudprocessernas kvalitet och kostnadseffektivitet.
- ▶ Utveckla en relevant målstyrning inom ekonomiperspektivet.
- ▶ Överväg att behålla processperspektivet i det balanserade styrkortet.
- ▶ Överväg att införa en internkontrollplan som uteslutande är inriktad på tillsyn av den interna kontrollen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Förbundets uppdrag är att bedriva den tillsyn som kommunerna är skyldig att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och strålskyddslagen. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa. En viktig förutsättning för att förbundet ska ha förutsättningar att uppnå ett effektivt resultat är att det finns en tillämpad väl fungerande målstyrning i verksamheten.

År 2012 genomförde revisionen en fördjupad granskning av målstyrningen. Ett resultat av granskningen blev att ett antal rekommendationer lämnades med syfte att utveckla och förbättra målstyrningsprocessen.

Efter att granskningen genomfördes har förbundet arbetat strukturerat med att utveckla styrningen i förbundet. Revisorerna har beslutat sig för att genomföra en ny fördjupad granskning av styrningen som dels omfattar en uppföljning av vidtagna åtgärder utifrån revisionens tidigare noteringar och rekommendationer, dels en bedömning av den nya målstyrningsmodell som implementerats.

2.2. Syfte och avgränsning

Syftet med granskningen har varit att bedöma om målstyrningsprocessen i Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ändamålsenlig.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor.

- ▶ Är processen gällande målformuleringen ändamålsenlig?
- ▶ Är målen relevanta?
- ▶ Säkerställer förbundet att målen kommuniceras och förankras i verksamheten och på individnivå?
- ▶ Är ansvaret och rollfördelningen tydligt definierat inom förbundet?
- ▶ Finns en tydlighet på olika nivåer beträffande ansvar och roller när det gäller styrning och uppföljning av verksamheten?
- ▶ Utövas en tillräcklig målstyrning av verksamheten?
- ▶ Följs förbundets mål upp på ett tillfredsställande sätt?
- ▶ Vidtas tillräckliga åtgärder i tid då avvikelser identifieras?

2.3. Revisionsansvarig

Granskningen avser Södertörns miljö – och hälsoskyddsförbund där direktionen är ansvarig utifrån ett revisionsperspektiv.

2.4. Revisionskriterier

Revisionskriterier är de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Förbundsordningen
- ▶ Riktlinjer och policys.

2.5. Metod

Granskningen har i huvudsak baserats på intervjuer och studier av relevant dokumentation. Följande intervjuer planeras:

- ▶ Representanter från direktionen: ordförande, vice ordförande och ersättare.
- ▶ Förbundschef.
- ▶ Representanter från personalen: 3 miljöinspektörer och 1 miljöassistent.
- ▶ Avdelningschef för Hälsoskydd- och livsmedelsavdelningen.
- ▶ Avdelningschef för Livsmedelsavdelningen.
- ▶ Avdelningschef för Miljöskyddsavdelningen.

Exempel på dokument som har ingått i granskningen är:

- ▶ Tidigare granskningsrapport.
- ▶ Förbundsordning.
- ▶ Delegeringsordning.
- ▶ Styrning och planering.
- ▶ Ansvar och roller inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund.
- ▶ Balanserat styrkort 2014-2017 och 2017-2020.
- ▶ Direktionsplan 2017-2020.
- ▶ Förbundsplan 2016.
- ▶ Årsredovisning 2015.
- ▶ Delårsrapport 2016 och Uppföljning av förbundsplan 2016.
- ▶ Protokoll.

3. Tidigare granskning av målstyrning

3.1. Inte helt tillräcklig målstyrning 2012

En sammanfattande slutsats i granskningen 2012 var att målformuleringsprocessen inom förbundet var väl integrerad i förbundets planeringsprocess och att den genomfördes med deltagande av samtliga medarbetare i organisationen. Direktionens roll var dock i huvudsak begränsad till att ta ställning till de mål som har tagits fram i tjänstemannaorganisationen.

Bedömningen gjordes att målstyrningen inte var helt tillräcklig. Den tillämpade styrmodellen hade inte definierats samtidigt som det saknades en tydlig strategi som beskrev hur styrningen skulle genomföras. Inom förbundet fanns samtidigt höga ambitioner att målstyra verksamheten. Effekten av målstyrningen begränsades dock av att det till stora delar saknades operativa mål inom övriga huvudområden samt att resultatet av måluppföljningen blev otydligt. Direktionen hade inte en tydligt ledande roll inom målstyrningen.

Granskningen resulterade i att följande rekommendationer lämnades:

- ▶ Tydliggör ansvaret och rollerna i styrprocessen.
- ▶ Definiera förbundets styrstrategi, styrmodell och styrprocess.
- ▶ Utveckla en ändamålsenlig målstruktur, d.v.s. vilka typer av mål ska användas och fastställas och vem ska fastställa respektive mål.
- ▶ Utveckla relevanta och uppföljningsbara mål inom övriga huvudområden.
- ▶ Säkerställ att samtliga mål som fastställs kan följas upp på ett relevant sätt. Uppföljningen av mål kan antingen ske med hjälp av nyckeltal eller resultatindikatorer.
- ▶ Gör en samlad analys av måluppfyllelsen i samband med tertial-, delårsrapport och årsredovisning. Identifierade avvikelser bör analyseras tillsammans med att åtgärdsplaner tas fram.
- ▶ Åtgärder och aktiviteter som vidtas för att uppnå fastställda mål bör reserveras för handlingsplaner och följas upp för sig.
- ▶ En översyn bör övervägas av nuvarande delegeringsordning.

3.2. Åtgärder har enligt den uppföljande granskningen vidtagits som ger förutsättningar till en ändamålsenlig målstyrning

En uppföljande granskning genomfördes i slutet av 2014. I den konstaterades att ett omfattande arbete hade genomförts inom SMOHF med delaktighet från direktion, ledning och personal för att utveckla och förbättra styrningen med utgångspunkt från resultatet av revisorerens tidigare granskning av målstyrningsprocessen. Arbetet hade bl.a. inneburit att en planerings- och styrmodell för SMOHF hade definierats, att ansvar och roller hade tydliggjorts samt att en ny delegeringsordning hade fastställts.

En bedömning som gjordes i den uppföljande granskningen var att åtgärder hade vidtagits vilka i princip hanterade samtliga rekommendationer som lämnades i den tidigare granskningen av målstyrningsprocessen. I uppföljning hade dock inte studerats i vilken utsträckning som en samlad analys av måluppfyllelsen hade gjorts i samband med tertial- och delårsrapport.

Vår bedömning var att de åtgärder som vidtagits sammantaget ger förutsättningar för en ändamålsenlig målstyrning av SMOHF. Avgörande för om verksamheten kommer att skötas på ett ändamålsenligt sätt är hur styrmodell faktiskt kommer att tillämpas.

4. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

4.1. Uppgifter

Förbundet bildades av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö den 1 januari 2008 med uppgift att ombesörja myndighetsutövningen inom kommunernas miljö- och hälsoskyddsverksamhet. I huvudsak omfattar ansvaret den myndighetsutövning genom prövning, tillsyn och kontroll som följer av miljöbalken, livsmedelslagen, lag om handel med vissa receptfria läkemedel samt angränsande lagar, förordningar och föreskrifter inklusive de lokala hälsoskyddsföreskrifterna. Förbundet ska också svara för de övriga uppgifter som enligt lag ska fullgöras av den kommunala nämnden inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt svara för tillsyn enligt tobakslagen vad avser rökfria miljöer. I uppgifterna ingår dessutom att lämna råd och information till de verksamheter som berörs av tillsynen och erbjuda medlemmarna kompetens i arbetet med frivilliga åtaganden inom miljöområdet. Även det stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet som respektive medlem efterfrågar ska lämnas. Stöd till medlemmarna lämnas utifrån avtal med respektive medlem.

En revidering av förbundsordningen har gjorts fr.o.m. 1 oktober 2016 då uppgiften utökades med tillsyn enligt lag (2014:799) om sprängämnesprekursorer och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 98/2013 om saluföring av sprängämnesprekursorer.

Av förbundsordningen framgår att ändamålet med kommunalförbundet är att verka för hög effektivitet, kvalitet och säkerhet i de verksamheter som kommunalförbundet ansvarar för samt genom samordning ansvara för hög kostnadseffektivitet.

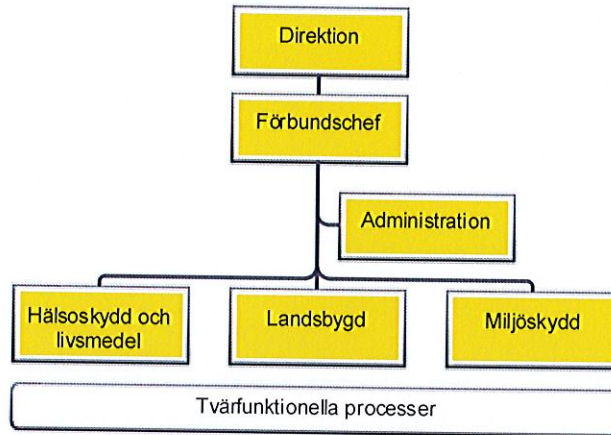
Förutom att reglera förbundets uppgifter och ändamål så anger förbundsordningen utgångspunkterna för budgetprocessen och medlemskommunernas styrning, inflytande samt insyn. Det är ett krav enligt 3 kap. 28 § KL att förbundsordningen ska innehålla föreskrifter om medlemmarnas styrning och insyn i förbundets ekonomi och verksamhet, samt budgetprocessen. Medlemmarna har inom lagens ram en stor frihet att välja de styrmedel och styrsystem som de anser lämpliga.

4.2. Organisation

Under förbundschefen är verksamheten organiserad i tre tillsynsavdelningar och en administrativ avdelning (stab). Administrativa avdelningen har uppdraget att stödja och effektivisera förbundets kärnverksamhet. Respektive tillsynsavdelning har en avdelningschef med ansvar för verksamhet, personal och ekonomi. Personalen i den administrativa avdelningen är underställda förbundschefen.

I nedanstående figur framgår organisationsstrukturen.

Figur 1 - Organisation

De tvärfunktionella processerna avser kontakter med näringslivet och förbundets informationsarbete.

Per den 31 augusti 2016 var 49 personer anställda¹ i förbundet, vilket motsvarar ca 41,6 heltidstjänster.

4.3. Ansvar och roller

I ett av förbundschefen upprättat dokument som godkänts av samverkansgruppen (2015-09-12) definieras inom SMOHF ansvar och roller för följande:

- ▶ Direktion.
- ▶ Förbundschef.
- ▶ Avdelningschef.
- ▶ Miljöinspektör och miljöassistent.

Av dokumentet framgår också en beskrivning av det generella chefsansvaret som ingår i ett chefsuppdrag.

Direktionen har det yttersta ansvaret för förbundets verksamhet i vilket ingår ansvar för styrning och planering samt personal. Direktionen har bl.a. ett övergripande ansvar för mål, inriktning, omfattning och kvalitet samt ansvar för att definiera och ge direktiv och förutsättningar för styrprocessen och uppföljning. Direktionen ansvarar även för styrkortet.

Förbunds- och avdelningschefernas ansvar och roll redovisas i förhållande till verksamhet, information- och kommunikation, utveckling, personal och ekonomi. Dessutom framgår förbundschefens åtagande gentemot avdelningscheferna respektive avdelningschefernas åtagande gentemot medarbetarna.

I beskrivningen av chefsuppdraget framgår att en chef har personalansvar och enligt avdelningschefens uppdrag ett övergripande budgetansvar för avdelningen. Vidare anges att avdelningscheferna är ansvariga för att verksamhetens intäkter och kostnader rymms inom angi-

¹ Med mer än 40 procent tjänstgöringsgrad.

ven budgetram (ekonomi i balans). Samtidigt har det framgått i intervjuerna att avdelningscheferna inte ansvarar för att anställa personal och att respektive avdelning inte har en egen budget.

Förutom att beskriva vilket ansvar som ingår i respektive funktion inom förbundet anges i dokument i varierande omfattning olika uppgifter (vad som ska utföras) som ingår i respektive ansvar.

4.1. Delgeringsordning

Gällande delegeringsordning godkändes av direktionen den 10 december 2013. Delegeringsordningen har följande rubriker:

- ▶ Delegeringsförbud (6 kap. 34 § KL.).
- ▶ Brådskande ärenden.
- ▶ Delegering till ordföranden.
- ▶ Delegering till förbundschefen.
- ▶ Vidaredelegering.
- ▶ Anmälan av delegeringsbeslut.

Förbundsdirektörens beslutanderätt framgår under rubrikerna allmänt, administrativa ärenden och respektive författning som förbundet har att tillämpa inom ansvarsområdet. Av delegeringsordningen framgår att förbundschefen har rätt att vidaredelegera till annan anställd vid förbundet med undantag av vad som följer av förbehållslistan. Delegeringsordningen anger inte specifikt att beslut som grundar sig på vidaredelegering från förvaltningschefen ska anmälas till direktionen.

4.1.1. Bedömning

SMOHF:s primära uppgift är att ansvara för medlemskommunernas myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Genom en ändamålsenlig och kostnadseffektiv myndighetsutövning ska förbundet bidra till en god livsmiljö. Styrningen av förbundet, som direktionen har det yttersta ansvaret för, ska säkerställa ett effektivt genomförande av uppgiften.

Det är enligt vår bedömning positivt att det finns en samlad beskrivning av ansvar och roller inom förbundet. Beskrivningen vad gäller rollerna inom tjänstemannaorganisationen liknar dock i vissa avseenden befattningsbeskrivningar. Utifrån styrperspektivet är det enligt vår uppfattning väsentligt att det klart och tydligt framgår vilket ansvar som finns framförallt på chefsnivå men även på direktionsnivå. Det gäller i första hand ansvaret för verksamhet, personal och ekonomi. Förutom att ansvaret på respektive nivå klargörs så är det viktigt att ansvar och befogenheter är i balans. Har en chef personalansvar så är det en förutsättning för att kunna ta det ansvaret att chefen också har befogenhet att t.ex. anställa personal. På motsvarande sätt gäller att om en chef har ansvar för ekonomin att det också är förenat med ett budgetansvar för verksamheten. Med ansvar för verksamhet och ekonomi följer också ett ansvar för att följa upp verksamheten med avseende på måluppfyllelse och ekonomiskt utfall, analysera resultatet och identifiera avvikelser och om sådana förekommer, vidta åtgärder för att hantera avvikelserna.

Bedömningen är att beskrivningen av ansvar och roller inte på ett tydligt sätt definierar ansvaret för verksamhet, ekonomi och personal på avdelningschefsnivå. På förbundschefsnivå är det inte heller helt tydligt men följer av den samlade beskrivningen att förbundschefen inför direktionen har ett ansvar för förbundets samlade verksamhet och ekonomi.

Slutsatsen är att ansvar och roller inom ramen för styr- och planeringsprocessen bör definieras tydligare i tjänstemannaorganisationen med avseende på ansvaret för verksamhet, ekonomi och personal. Ansvar och befogenheter måste också vara i balans. Enligt vår bedömning är det en fördel om ansvar och roller inom ramen för styrprocessen hanteras i dokumentet "Styrning och planering" och att vad som ingår i en tjänst (befattningsbeskrivningar) hanteras för sig.

När det gäller delegering av beslutanderätt kan det konstateras att de krav som kan ställas på delegering enligt kommunallagen är att:

- ▶ Det klart och tydligt framgår vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överläts.
- ▶ Delegeringen inte omfattar ärenden enligt 6 kap. 34 § KL.
- ▶ Direktionen har fastställt hur beslut som fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden.

Alla beslut med stöd av uppdrag enligt 33 § ska enligt 6 kap 35 § KL anmälas till den nämnd eller styrelse (gäller även direktion) som delegerat beslutanderätten. Beslut som fattas med stöd av vidaredelegation från förvaltningschef ska anmälas till förvaltningschefen. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen eller delegaten att vidareanmäla besluten till nämnden (direktionen) finns inte, men direktionen kan ställa sådana krav som villkor för att godkänna vidaredelegering. En bedömning som vi gör är att det därför bör framgå av delegeringsordningen att de beslut som förvaltningschef får vidaredelegera ska vidareanmälas till direktionen. I praktiken fungerar det så inom förbundet att alla delegationsbeslut, d.v.s. även beslut på vidaredelegation redovisas till direktionen.

5. Målstyrningsprocess

5.1. Styrning och planering

5.1.1. Modell för styrning och planering

I juni 2014 antog direktionen en modell för styrning och planering. I dokumentet beskrivs ansvar och roller, målstyrning, direktionens planering, förbundets planering och årshjul.

Enligt dokumentet för styrning och planering ska förbundet vara målstyrt, vilket innebär att direktionen styr förbundet genom att ställa upp mätbara och specifika mål utifrån vilka arbetet ska bedrivas. Som styrmodell används balanserade styrkort. Målen ska beskriva ett önskat resultat eller tillstånd vid en viss tidpunkt.

I "Styrning och planering" beskrivs styrning och planering under följande rubriker:

- ▶ Ansvar och roller.
- ▶ Målstyrning.
- ▶ Direktionens planering.
- ▶ Förbundets planering.
- ▶ Årshjul.

Styrprocessen utgår från ett årshjul där planeringsarbetet sker på tre nivåer, medlemskommunerna, direktionen och förbundet.

5.1.2. Medlemskommunerna

Medlemskommunerna beslutar om förbundets ekonomiska förutsättningar genom att årligen ange de ekonomiska ramarna för förbundet samt eventuella riktlinjer kopplat till budgetprocessen. Fullmäktige i respektive medlemskommun beslutar om de taxor förbundet ska tillämpa i respektive kommun.

5.1.3. Direktionen

Direktionen (strategisk nivå) beslutar om förbundets mål, inriktning, omfattning och kvalitet. Direktionen tar fram och beslutar om förbundets styrkort, budget och policys. Direktionens ansvar konkretiseras i direktionsplanen.

Årligen fastställer direktionen en treårig direktionsplan. Direktionsplan 2017-2020² och budget 2017 har följande huvudsakliga innehåll:

- ▶ Verksamhetsidé
- ▶ Vision.
- ▶ Värderingar.
- ▶ Balanserat styrkort med strategiska mål, framgångsfaktorer, styrtalet och målvärden.
- ▶ Förutsättningar (om- och invärldsanalys).
- ▶ Budget.
- ▶ Uppföljning, internkontroll och kommunikation.
- ▶ Styrprocessens årshjul.

Förbundets styrkort 2017-2020 och behovsutredning behandlades och fastställdes av direktionen i februari 2016 och budget 2017 och direktionsplan 2017-2020 fastställdes i augusti 2016.

Enligt dokumentet Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund ska direktionsplanen även innehålla servicegarantier och styrande planer och policys.

Direktionen följer upp verksamhet och ekonomi vid delårsrapporterna per den 30 april och den 31 augusti samt i samband med årsredovisningen. Delårsrapporterna ska omfatta utfall och ekonomiska prognoser samt måluppfyllelse för de strategiska målen. Vid avvikelser ska dessa innehålla förslag på åtgärder.

5.1.4. Förbundet

Förbundet (operativ nivå) tar årligen utifrån direktionens beslutade strategiska inriktning fram en förbundsgemensam verksamhetsplan, förbundsplanen. Förbundsdirektören ansvarar för att ta fram planerna som beskriver de aktiviteter som kommer att genomföras för att nå de strategiska målen. Enligt "Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund" är det förbundschefen som beslutar om förbundsplanen. I och med att förbundsplanen har tillförts tillsynsplanen, som ska beslutas av direktionen, så har förbundsplanen i sin helhet fastställts av direktionen. Förbundsplanen för 2016 antogs av direktion den 1 december 2015. En revidering av "Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund" ska göras med hänvisning till denna förändring.

Ett syfte med förbundsplanen är att operationalisera målen i direktionsplanen. Den gemensamma förbundsplanen 2016 innehåller:

- ▶ Verksamhetsbeskrivning

² Egentligen avser direktionsplanen perioden 2017-2019.

- ▶ Omvärldsanalys.
- ▶ Personal.
- ▶ Ekonomi.
- ▶ Planerad tillsyn och handläggning av ärenden (tillsynsplan).
- ▶ Förbundets styrkort. För varje strategiskt mål redovisas:
  - ▶ Framgångsfaktor, styrtal och målvärde.
  - ▶ Nuläget i förhållande till målet.
  - ▶ Aktiviteter 2016 och årligen återkommande aktiviteter och insatser efter 2016.
- ▶ Riskanalys.
- ▶ Uppföljning av verksamheten.
- ▶ Direktions- och förbundsaktiviteter under året.

I ett antal bilagor redovisas tillsynsobjekt inom olika tillsynsområden och tidplaner för förbundsgemensamma aktiviteter och respektive avdelning.

Enligt dokumentet "Styrning och planering" ska förbundsplanen även innehålla servicegarantier och förteckning över gällande styrdokument, vilket dock inte framgår av förbundsplanen 2016.

Förbundsplanen följs upp och utvärderas varannan månad.

5.1.5. Bedömning

I dokumentet "Styrning och planering inom Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund" definieras förbundets styrmodell där det framgår hur det är tänkt att planering och styrning ska genomföras och vad som förväntas av respektive ansvarsnivå inom ramen för styrprocessen. Förbundet tillämpar en målstyrningsmodell som bygger på balanserad styrning, vilket kan skapa förutsättningar för en integrerad styrning och ett deltagande i processen som leder fram till styrkorten.

Modellen för styrning och planering uttrycker inte specifikt hur målformuleringsprocessen inom förbundet ska gå till. Ytterst är det direktionsplaneringen som ska ta ställning till den ambitionsnivå som målen ska uttrycka samtidigt som verksamheten bidrar i beredningen av målen med underlag m.m. Ansvarsfördelningen mellan direktionsplaneringen och "förvaltningen" kan t.ex. vara den att direktionsplaneringen anger mål som uttrycker vad som är önskvärt att uppnå och "förvaltningen svarar med operativa mål" för vad den kan åta sig att uppnå med tillgängliga resurser och tillämpade processer (arbetssätt). Målvärdena kan sättas statistiskt för perioden eller gradvis höjas under perioden för att minska det eventuella gapet mellan vad som är önskvärt att uppnå och vad som är möjligt att uppnå. En sådan modell förutsätter dock att det utvecklingsarbete som krävs för att kunna förbättra resultatet tydliggörs och planeras.

En förändring har skett i dokumentet om styrning och planering vad gäller vem som beslutar om förbundsplanen. I och med att tillsynsplanen har lagts in i förbundsplanen så fastställs den av direktionsplaneringen. Avsikten är att styr- och planeringsprocessen ska revideras i detta avseende. En synpunkt är att i och med att direktionsplaneringen antar både direktionsplaneringen och förbundsplanen i sin helhet så beslutar direktionsplaneringen både om "vad och när" samt "hur och vem". Om avsikten är att uppnå ett tydligt åtagande på respektive ansvarsnivå så bör förbundsplanen ses som förbundets (förvaltningens) svar på direktionsplaneringen. Förbundsplanen redovisar de aktiviteter som ska genomföras och säkerställa att målen i styrkortet uppnås och utgör samtidigt både förbundsplanens åtagande i förhållande till direktionsplaneringen och uppdrag till den operativa verksamheten (avdelningarna). Vår bedömning är att styrprocessen blir tydligare om förbundsplanen hanteras i enlighet med vad som framgår av dokumentet styrning och

planering. Direktionen kan besluta om tillsynsplanen i särskild ordning och behöver inte fastställa förbundsplanen i sin helhet.

Det som inte framgår på ett tydligt sätt i nuvarande styrmodell är hur avdelningarna ska svara på förbundsplanen. I förbundsplanen finns dock "inbäddade" avdelningsplaner där bl.a. avdelningarnas aktiviteter som syftar till att uppfylla målen i styrkortet anges. Från och med verksamhetsåret 2017 finns det en plan för respektive tillsynsområde (fyra planer). Dessa ingår som bilagor i förbundsplanen 2017. I och med införandet av planer för tillsynsområden uppstår en form av matrisorganisation, d.v.s. organisation där styrningen sker dels genom tillsynsprocesserna, dels genom avdelningarna. Styrmodellen bör enligt vår uppfattning på ett tydligt sätt hantera denna tudelning i styrningen.

5.2. Balanserat styrkort 2014 – 2017

Styrkortet utgör ett övergripande dokument som beskriver arbetet för att uppnå visionen år 2022. Styrkortet godkändes av direktionen i december 2013. Framtagandet av styrkortet genomfördes under medverkan av organisationen i sin helhet.

I styrkortet framgår, förutom visionen, förbundets verksamhetsidé och värderingar. Förbundets styrkort innehåller fem perspektiv som anger de strategiska målen. I nedanstående tabell framgår perspektiven och antalet framgångsfaktorer, styrtal och målvärden per perspektiv.

Tabell 1 - Perspektiv och antal mål, framgångsfaktorer och styrtal/målvärden per perspektiv

Perspektiv	Strategiska mål	Framgångsfaktorer	Styrtal/målvärde
Miljö och samhälle	5	15	15/20
Kund och verksamhetsutövare	1	6	2/4
Medarbetare	1	5	4/4
Processer	1	3	2/3
Ekonomi	1	3	2/2

De strategiska målen inom perspektivet miljö och samhälle anger huvudsakligen effekter som ska uppnås i förhållande till miljö och människor. Huvudelen av framgångsfaktorerna, styrtalen och målvärdena inom detta perspektiv avser effekter som ska uppnås. Målvärdena är i vissa fall fler beroende på att målvärden för olika år har satts.

I perspektivet kund och verksamhetsutövare handlar det strategiska målet om förtroendet för tillsynen. Det två styrtalen avser dels den upplevda servicen, dels om handläggningen sker inom den tid som utlovats i servicegarantierna.

Styrtalen i medarbetarperspektivet avser medarbetarnas nöjdhet, sjukfrånvaro, introduktion och genomförda utvecklingsområden i de individuella kompetensutvecklingsplanerna. Det strategiska målet är att förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Det strategiska målet i processperspektivet är att förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra. Styrtalen kopplar antal genomgångna rutin- och processbeskrivningar till en ändamålsenlig dokumenthantering.

Ekonomiperspektivet har det strategiska målet att förbundets ekonomi möjliggör utveckling som följs upp och mäts utifrån huvudprocesser som har granskats utifrån kostnadseffektivitet och uppföljning av budget utifrån kontrollplan.

En synpunkt som har framkommit i intervjuerna är att medarbetarnas tillsynsarbete styrs av de individuella tillsynsplanerna som sedan inte har haft en tydlig koppling till målen i styrkortet för 2014-2017.

5.3. Balanserat styrkort 2017 – 2020

I förbundets styrmodell ingår att styrkortet fortlöpande ska ses över. I februari 2016 beslutade direktionen att anta balanserat styrkort 2017 – 2020. Direktionen hade 2015 tillsatt en arbetsgrupp för att se över gällande styrkort och ta fram ett förslag på styrkort för perioden 2017 – 2020. Tjänstemännen har i första hand bidragit med målvärden. Enligt förbundschefer har processen att ge underlag till direktionen först hanterats på avdelningsnivå och därefter via ledningsgruppen förts vidare till direktionen.

Tabell 2 - Perspektiv och antal mål, framgångsfaktorer och styrtal/målvärden per perspektiv

Perspektiv	Strategiska mål	Framgångsfaktorer	Styrtal/målvärde
Miljö och samhälle	6	15	13/13
Kund och verksamhetsutövare	3	10	3/3
Medarbetare	1	6	4/4
Ekonomi	1	3	2/2

I jämförelse med föregående styrkort kan konstateras att ett nytt strategiskt mål inom perspektivet miljö och samhälle har tillkommit; "Förbundet ska vara ett miljöföredöme för andra". I övrigt behålls i stort sett de strategiska mål som fanns inom perspektivet i föregående styrkort. I vissa fall har dock modifieringar av målen gjorts. Av framgångsfaktorerna så behålls en del samtidigt som nya har tillkommit. En väsentlig förändring inom perspektivet gäller dock styrtalen som från att i stor utsträckning ha varit inriktade på effekter som ska uppnås, nu istället är inriktade på omfattningen av tillsynen, d.v.s. andelen som ska vara föremål för olika former av tillsyn eller kontroller. Endast ett av styrtalen som är relaterat till att det strategiska målet att förbundet ska vara ett miljöföredöme, ger uttryck för att en effekt ska uppnås, nämligen att koldioxidutsläpp per inspektion ska minska.

En annan förändring är att processperspektivet i styrkortet har tagits bort men det strategiska målet som hörde till perspektivet har i modifierad form³ lagts in under perspektivet kund och verksamhetsutövare. Det styrtal som har valts är andel överklagade beslut där förbundet fått rätt. Ett strategiskt mål om god service har också lagts till perspektivet. Samtidigt är det en generell bild från intervjuerna att förbundet i begränsad utsträckning har arbetet med att utveckla sina huvudprocesser för tillsyn och ärendehandläggning. En utveckling och ett bättre flöde efterfrågas. Enligt förbundschefer utgör processerna ett prioriterat område och att ett samlat grepp kommer att tas.

När det gäller medarbetarperspektivet så är förändringen i det nya styrkortet relativt begränsad. Det är i princip samma styrtal men en viss förändring har gjorts av målvärdena. Nöjd medarbetarindex (NMI) har ersatts med hållbart medarbetarengagemang (HME) samt målvärdet för sjukfrånvaro har höjts från 2 procent till 5 procent.

I ekonomiperspektivet har styrtalet om antal huvudprocesser som särskilt granskas utifrån kostnadseffektivitet ersatts med att årligen budgetera för verksamhetutvecklande satsningar (målvärde 2 procent).

³ Det tidigare strategiska målet om att förbundets arbetssätt är effektiva, tydliga och rättssäkra har ersatts med målet att arbetssätten ses som effektiva, tydliga och rättssäkra.

5.3.1. Behovsutredning

Miljötillsynsförordningen (2011:13) gäller tillsyn enligt miljöbalken. SMOHF ansvarar för operativ tillsyn i medlemskommunerna, dvs. tillsyn som utövas direkt gentemot den som bedriver/har bedrivit verksamhet eller vidtar/har vidtagit en åtgärd.

Hos den operativa tillsynsmyndigheten ska det finnas en utredning om tillsynsbehovet för myndighetens hela ansvarsområde enligt miljöbalken. Behovsutredningen ska avse en tid om tre år och ses över vid behov, dock minst en gång årligen. Tillsynsmyndigheten ska föra ett register över de tillsynsobjekt som behöver återkommande tillsyn. Med utgångspunkt i behovsutredningen och registret ska myndigheten upprätta en tillsynsplan som ska beslutas av nämnd eller motsvarande. Tillsynsansvarig ska göra tillsynsbesök hos de verksamheter som är tillsynspliktiga enligt miljöprövningsförordningen (2013:251). Verksamheter som innebär betydande risker för miljön ska få besök minst en gång per år. Övriga ska få besök minst vart tredje år. Tillsynsmyndigheten ska årligen följa upp och utvärdera sin tillsynsverksamhet.

Motsvarande krav på behovsutredning och planering av livsmedelskontroll är inte ett uttryckligt krav i livsmedelslagstiftningen. Omfattande krav finns dock på att kontrollmyndigheten ska kontrollera hur lagsstiftningen efterlevs i alla led i produktionen. Myndigheten ska säkerställa den offentliga kontrollens opartiskhet, kvalitet och enhetlighet på alla nivåer. För att kunna leva upp till kraven i lagstiftningen är det viktigt att den operativa kontrollmyndigheten beskriver behovet av offentlig kontroll inom livsmedelskedjan.

Förbundets behovsutredning som beslutades av direktionen i februari 2016 utgår från styrkortet för perioden 2017 – 2020. Enligt behovsutredningen behöver bemanning utökas med två tjänster under 2017 för att förbundet ska kunna utföra de arbetsuppgifter medlemskommunerna lagt på förbundet; en tjänst för tillsynsuppdraget inom perspektivet miljö och samhälle samt en tjänst inom kundperspektivet.

5.3.2. Tillsynsplan

Enligt miljötillsynsförordningen ska en tillsynsplan, som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken, upprättas årligen. Planen ska visa hur myndigheten kommer att använda de resurser som finns för att klara myndighetsutövningen enligt miljöbalken. Utgångspunkten för planen är den behovsutredning som upprättats och registret över tillsynsobjekt som myndigheten är skyldig att föra.

Enligt Livsmedelsverkets vägledning till kontrollmyndigheter kan dessa upprätta kontrollplaner.

Utöver tid för tillsyn måste tid avsättas för handläggning av ärenden och remisser, uppdrag från medlemskommunerna samt verksamhetsadministrativa frågor.

Inom respektive avdelning tas det fram en årlig tillsynsplan för avdelningen i sin helhet. Avdelningens tillsynsplan bryts sedan ned i individuella tillsynsplaner för personal som arbetar med tillsyn. I de individuella planerna framgår vilka verksamheter och projekt som handläggaren ska bedriva tillsyn över under året. I tillsynsplanen som ingår i förbundsplanen redovisas per avdelning de olika typer av tillsyn som planeras, antal objekt/ärenden och antal timmar. Respektive avdelnings tillsynsobjekt framgår av bilagor till förbundsplanen.

5.3.3. Bedömning

Direktionen har beslutat om ett nytt styrkort för perioden 2017-2020. Sammanlagt tre strategiska mål har tillförts perspektiven miljö och samhälle (1) och kund och verksamhetsutövare (2). Förändringar som har gjorts berör också framgångsfaktorerna. Den mest påtagliga skill-

naden mellan det tidigare styrkortet och det nya är att styrtalen i princip genomgående har ändrats från att avse effekter av tillsynen till att omfatta andelen objekt som omfattas av tillsyn eller kontroll.

Enligt vår bedömning är denna förändring relevant i den meningen att SMOHF svarar för en i huvudsak författningsstyrd myndighetsutövning i form av tillsyn. En väsentlig del av uppdraget handlar då om tillsyn varför det då också är relevant att inrikta målstyrningen på genomförandet av tillsyn. Den ska ha en viss omfattning och dessutom genomföras med en tillfredsställande kvalitet. Styrtal bör då vara inriktade på både kvantitet och kvalitet. Det nya styrkortet inom perspektivet miljö och samhälle får genom förändringen en tydligare koppling till behovsutredning och tillsynsplan, vilket saknades i den tidigare ordningen.

Ett övergripande syfte med tillsynen är att den ska leda till en god följsamhet (efterlevnad av) till gällande lagstiftning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Om SMOHF genomför tillsyn och övrig myndighetsutövning på rätt sätt bör det i sin tur bidra till att miljömålen uppnås som flera av de strategiska målen i perspektivet miljö och samhälle ger uttryck för. Ett stöd för den bedömningen kan hämtas från en modell som beskriver sambandet mellan struktur, process och resultat.

Strukturen utgörs av organisationen och de resurser som finns i form av personal, regelverk, utrustning, lokaler, material, etc. – d.v.s. vad man har. Strukturkvalitet avser resursernas egenskaper (t.ex.) personalens storlek, sammansättning, utbildningsnivå och lokalstandard. Processen är den verksamhet som bedrivs, innehåll, metoder, arbetssätt, arbetsklimat, förhållningssätt och bemötande, väntetider m.m. d.v.s. inre förutsättningar som påverkar genomförandet - alltså vad man gör. Processkvalitet avser prestationernas egenskaper, d.v.s. kvaliteten i själva tillsynen, ärendehandläggningen och servicen i övrigt. Resultatet utgörs av det utfall som uppnås i förhållande till de mål som har formulerats. Utifrån det samband som föreligger är det möjligt att mäta kvalitet i såväl strukturen, processen som resultatet. Mätetal som beskriver kvaliteten i struktur- och processperspektivet är indikatorer för resultatkvaliteten. Då effektiviteten ska bedömas är det i första hand intressant att mäta resultatkvaliteten. Det är dock inte alltid som det är möjligt att mäta resultatkvaliteten. När detta inte är realistiskt kan struktur- eller processkvaliteten tjäna som indikatorer för resultatkvaliteten. Det krävs dock att det finns belagt att ett starkt samband föreligger mellan de olika slagen av kvalitet. En god strukturkvalitet ger goda förutsättningar för en hög processkvalitet som i sin tur förväntas ge en hög kvalitet i resultatet. En hög struktur- eller processkvalitet kan följaktligen (men behöver inte alltid) vara tecken på hög resultatkvalitet. Den risk som dock är uppenbar i det nya styrkortet är att styrningen i så hög utsträckning är inriktad enbart på produktion av tillsyn och kontroll som inte balanseras av tydliga kvalitetsmål på tillsyns- och kontrollprocesserna. I första hand uttrycker dessa mål en ambitionsnivå för planerade produktionen. Det finns inte heller mål som avser att brister som identifieras ska leda till att de faktiskt blir åtgärdade. Risken med enbart aktivitetsmål är att de i mycket begränsad utsträckning styr produktionens kvalitet och produktivitet.

En annan påtaglig förändring som har gjorts i styrkortet är att processperspektivet inte längre finns med som ett eget perspektiv. I det nya styrkortet finns dock processperspektivet med som ett strategiskt mål; "Förbundets arbetssätt ses som effektiva, tydliga och rättssäkra", inom perspektivet kund och verksamhetsutövare. Det styrtal som valts "andelen överklagade beslut där förbundet får rätt" är i sig relevant som indikator på rättssäkra myndighetsutövning.

I balanserad styrning är processperspektivet ett viktigt perspektiv. Det handlar om att identifiera framförallt de huvudprocesser som behövs för att kunna uppnå, i det här sammanhanget, målen inom miljö och samhällsperspektivet samt kund- och verksamhetsutövarperspektivet. Processerna behöver sedan utvecklas med avseende på kvalitet och kostnadseffektivitet.

Bedömningen är att borttagandet av processperspektivet innebär en risk för att det kan bli en obalans i den balanserade styrningen.

Ett perspektiv i den balanserade styrningen som är svagt utvecklat är enligt vår bedömning ekonomiperspektivet. Perspektivets strategiska mål utgörs av att förbundets ekonomi möjliggör utveckling. En av framgångsfaktorerna utgörs av kostnadseffektiv verksamhet och styrtalen är "årligen budgetera för verksamhetsutvecklande satsningar och uppföljning av budget enligt kontrollplan. Bedömningen är att strategiskt mål, framgångsfaktorer, styrtal och målvärde inte fångar vad som är väsentligt i detta perspektiv. De målvärde som anges för styrtalen, d.v.s. att budgetera 2 procent för verksamhetsutvecklande insatser och uppföljning av budget enligt plan är snarare en budgetförutsättning respektive en anvisning. Den budgetuppföljning som ska göras framgår på olika sätt av styrmodell, direktionsplan, förbundsplan och kontrollplan, vilka samtliga har beslutats av direktion. Det är snarast en självklarhet att uppföljningen ska genomföras i enlighet med gällande ordning. Det som framförallt saknas i ekonomiperspektivet är mål som tar sikte på kostnadseffektiviteten. Den lägsta kravnivån för en ekonomiskt tillfredsställande verksamhet är att budgeten hålls. Enligt ändamålet i förbundsordningen ska förbundet bl.a. verka för en hög effektivitet. Därför måste enligt vår bedömning direktionens ambitionsnivå när det gäller kostnadseffektiviteten framgå i styrkortet.

5.4. Uppföljning

Uppföljning av verksamhet och ekonomi genomförs fortlöpande där redovisningen av uppföljningen på respektive nivå kan sammanfattas på följande sätt:

- ▶ Kommunstyrelsernas uppföljning. Två gånger om året redovisas förbundets verksamhet och ekonomi till kommunstyrelserna och fullmäktige i respektive medlemskommun genom dels delårsrapport, dels årsredovisning.
- ▶ Direktionens uppföljning. Tre gånger om året följer direktionen upp budget, utvärderar de mål direktionen beslutat samt förbundets arbete utifrån operativa mål och verksamhetsplan.
- ▶ Förbundets uppföljning. Varje månad gör förbundet en samlad uppföljning och utvärdering av operativa mål och verksamhetsplan.
- ▶ Avdelningens uppföljning. Månadsvis görs en uppföljning av ärenden, inspektioner, delegationsbeslut, redovisad tid och ekonomi.
- ▶ Anställd. Den anställda har ansvar att varje månad följa upp pågående ärenden, bevakningar, planerad tillsyn m.m. via ärendehanteringssystemet Vision. Varannan månad håller avdelningschefen avstämningssamtal med personalen.

Av dokumentet styrning och planering framgår att avvikelser, dvs. när målen inte kan nås eller budgeten inte kan hållas, ska rapporteras tillsammans med åtgärder som kan vidtas för att klara situationen. Vidare framgår att avdelningschef ansvarar för att tillsammans med medarbetarna kontinuerligt följa upp och utvärdera arbetet.

5.4.1. Årsredovisning 2015

I årsredovisningen presenteras dels en uppföljning av mål 2014-2017 med kommentarer, dels i form av uppnådda målvärden. Inom perspektivet miljö och samhälle framgår att brister i måluppfyllelsen i första hand är relaterade till styrtal som avser effekter på miljön eller tillsynsobjektens uppfyllelse av krav som framgår av författningar. I vissa fall hänvisas till bemanningssituationen som ett hinder att nå målet. När det gäller det interna arbetet så framgår att ett miljöledningssystem inte har införts med hänvisning till bemanningssituationen. Förbundet har inte klarat att gå igenom samtliga huvudprocesser.

I medarbetarperspektivet har inte styrtalet avseende sjukfrånvaron uppnåtts. Målvärdet för sjukfrånvaron var årligen <2 procent.

Av årsredovisningen framgår inte någon samlad avvikelseanalys av måluppfyllelsen där också åtgärder för att hantera avvikelser redovisas.

5.4.2. Tertialuppföljning 2016

Tertialuppföljningen avser perioden januari till och med april 2016. Uppföljningen av måluppfyllelsen presenteras på motsvarande sätt som i årsredovisningen.

I princip redovisas samma nivå på måluppfyllelsen vid tertialuppföljningen som den som gjordes i samband med årsredovisningen.

5.4.3. Delårsrapport 2016

Delårsrapporten avser perioden januari till och med augusti 2016. Redovisningen av måluppfyllelsen i delårsrapporten följer samma modell som i årsredovisning och tertialuppföljningen. Resultatet är också i huvudsak detsamma som vid de två tidigare rapporteringstillfällena.

Den planerade tillsynen har till allra största delen genomförts. Inom lantbrukstillsynen har inte nivån på den planerade tillsynen uppnåtts beroende på en handläggares långtidssjukskrivning. Inom hälsoskyddstillsynen har den planerade tillsynen över verksamheter med timavgift nedprioriterats till förmån för de med fast årlig avgift.

Styrtalet som avser genomgång av rutin- och processbeskrivningar har fortfarande inte uppnåtts med avseende på huvudprocesserna. Arbetet har påbörjats men inte slutförts med hänvisning till att personal saknas för det omfattande arbete som anses krävas. Det arbete som kvarstår är planerat att genomföras under hösten 2017.

5.4.3.1 Uppföljning av förbundsplanen, januari t.o.m. augusti 2016

Uppföljningen avser de aktiviteter som förbundsplanen för 2016 innehåller. Syftet med aktiviteterna är att de ska bidra till att uppnå de strategiska målen i förbundets styrkort. Redovisningen sker tertialvis.

Aktiviteterna är grupperade per styrkortsperspektiv och strategiskt mål. Aktuell status för respektive aktivitet redovisas i uppföljningsrapporten. Uppföljningen avser 66 aktiviteter.

5.4.4. Intern kontrollplan 2016

Direktionen godkände i februari 2016 den interna kontrollplanen. Den interna kontrollplanen innehåller 34 kontrollmoment grupperade enligt styrkortsperspektiven. Utav dessa avser:

- ▶ 22 uppföljning av styrkortets målvärden.
- ▶ 1 månatlig budgetuppföljning.
- ▶ 1 återrapportering av delegationsbeslut.
- ▶ 1 resultat från kundenkäter.
- ▶ 3 handläggning av ärenden.
- ▶ 2 tillsyn.
- ▶ 4 internkontrollmoment i ekonomiperspektivet.

Av planen framgår förutom kontrollmoment, metod, kontrollansvar, rapporteras till och när.

5.4.5. Bedömning

För att kunna säkerställa en effektiv styrning är uppföljningen av ekonomi, verksamhet och mål en viktig förutsättning. Uppföljningen ska på ett tydligt sätt ange hur verksamhetens utfall förhåller sig till mål och i övrigt planerad verksamhet. Med stöd av uppföljningen ska eventuella avvikelser identifieras, analyseras och åtgärdas.

En iakttagelse i granskningen är att SMOHF sammantaget har en ambitiös uppföljning både till innehåll och frekvens. Det är också tydlig vad som följs upp och presenteras för respektive nivå inom förbundet.

Av den måluppföljning som redovisas i årsredovisning 2015, tertialuppföljning 2016 och delårsrapport 2016 framgår brister i måluppfyllelsen framförallt inom perspektivet mål och samhälle. I styrkortet för perioden 2014-2017 avser styrtal och målvärden effekter som ska uppnås på miljön eller tillsynsobjektens följsamhet till de krav som framgår av tillämpliga författningar. För egen del har förbundet inte uppfyllt målet att införa ett miljöledningssystem. I processperspektivet har förbundet inte klarat av en genomgång av samtliga huvudprocesser. Enligt målvärdet skulle målet ha uppnåtts 2014.

Det framgår också att planerad tillsyn till största delen genomförs men att det inom vissa områden klaras inte tillsynen (t.ex. lantbruk och hälsoskyddstillsyn över verksamheter med timavgift).

Förklaringar som ges till att målen inte har kunnat nås är i vissa fall bemanningssituationen men också att förbundet inte har rådighet över måluppfyllelsen.

En brist som konstateras är att det inte framgår någon samlad analys av måluppfyllelsen och en åtgärdsplan för att hantera avvikelser. Det framgår också av måluppfyllelsen att de brister som fanns under 2015 kvarstår även under 2016 t.o.m. delårsrapporten 2016. Därmed har inte heller avvikelsehanteringen varit effektiv.

I och med att styrkortet 2017-2020 inom perspektivet miljö och samhälle i huvudsak via styrtal och målvärden är inriktad på omfattningen på de aktiviteter som ska göras blir en konsekvens att måluppfyllelsen för dessa mål direkt påverkas av förbundets verksamhet. Kännetecknande för denna typ av mål, är som tidigare framgått, att de i första hand uttrycker en ambitionsnivå för planerade produktionen. De styr i mycket begränsad utsträckning produktions kvalitet och produktivitet och behöver därför kombineras med mål för myndighetsutövningen i dessa två aspekter.

En kommentar till direktionens internkontrollplan 2016 är att en internkontrollplan vanligtvis används som ett medel för tillsyn av den interna kontrollen. I internkontrollplanen anges hur tillsynen ska bedrivas. Syftet med en internkontrollplan är att den ska bidra till att säkerställa att den interna kontrollen fungerar på avsett sätt. Enligt vår bedömning är förbundets kontrollplan i huvudsak en plan för uppföljning/rapportering med några få inslag av interna kontrollmoment.

6. Svar på revisionsfrågor

I detta avsnitt presenteras korta sammanfattande svar på revisionsfrågorna.

Revisionsfråga	Svar
Är processen gällande målformuleringen ändamålsenlig?	Ja i huvudsak. Det balanserade styrkortet för 2017-2020 har utretts och fastställts av direktionen.
Är målen relevanta? <i>(Anmärkning: svaret avser de mål som framgår av det balanserade styrkortet som gäller fr.o.m. 2017 som direktionen fastställde under 2016.)</i>	Till stor del är, enligt vår bedömning, målen relevanta när det gäller förbundets kärnverksamhet. Styrtalet och målvärden är i huvudsak inriktade på omfattningen av tillsyn/kontroll samtidigt som de strategiska målen ger uttryck för effekter som ska uppnås. För att stärka sambandet mellan de strategiska "effektmålen" och de aktivitetssinriktade tillsynsmålen behöver målstyrningen även omfatta tillsynens kvalitet. Relevanta mål saknas för ekonomiperspektivet samt tillräckliga mål för huvudprocesserna (som inte längre ingår som ett eget perspektiv i styrkortet). För närvarande finns t.ex. inga tydliga mål som adresserar förbundets uppdrag att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet samt mål för huvudprocessernas kvalitet och utveckling.
Säkerställer förbundet att målen kommuniceras och förankras i verksamheten och på individnivå?	I första hand kommuniceras och förankras målen genom förbundsplanen som tas upp på förbundsdagarna (två tillfällen per år). Målen och aktiviteterna som berör respektive avdelning kommuniceras också vid återkommande avdelningsmöten. Avdelningarna har också medverkat vid framtagandet av målvärden till styrkortet.
Är ansvaret och rollfördelningen tydligt definierat inom förbundet?	I huvudsak finns en tydlighet inom förbundet av ansvars- och rollfördelningen. Oklarheter framkommer dock vad gäller avdelningschefernas ansvar för ekonomi och personal. Ansvaret och befogenheter på avdelningschefsnivå är inte i balans.
Finns en tydlighet på olika nivåer beträffande ansvar och roller när det gäller styrning och uppföljning av verksamheten?	Det är tydligt på olika nivåer i organisationen vilken uppföljning som ska göras. Däremot finns det enligt vår mening, enligt ovan, en oklarhet när det gäller avdelningschefernas ansvar och befogenhet.
Utövas en tillräcklig målstyrning av verksamheten?	Nej inte i sin helhet. Målstyrningen inom perspektivet ekonomi och av processerna är inte tillräcklig (Styrkort 2017-2020).
Följs förbundets mål upp på ett tillfredsställande sätt?	Måluppföljningen genomförs på ett tillräckligt sätt.
Vidtas tillräckliga åtgärder i tid då avvikelser identifieras?	Nej inte på ett tillräckligt sätt. Framförallt gäller det avvikelser i förhållande till den planerade nivån på tillsyner.

Stockholm den 8 december 2016

Gunnar Uhlin
EY

Datum 2017-03-23
Tid 09:00–11:00
Plats Sammanträdesrum Bollmora, kommunhuset

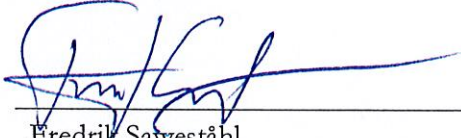
Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2017-03-27

Paragrafer 32 - 54

Sekreterare
Hillevi Elvhage

Ordförande
Fredrik Saweståhl

Justerande
Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
Sammanträdesdatum 2017-03-23
Datum då anslaget sätts upp 2017-03-28
Datum då anslaget tas ned 2017-04-19
Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande
Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande
Ulrica Riis-Pedersen (C)
Leif Kennerberg (KD)
Kristjan Vaigur (S)
Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Andreas Jonsson (M)
Anna Steele (L)
Helen Dwyer (C)
Anna Lund (KD)
Anders Linder (S)

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunstyrelseförvaltningen
Britt-Marie Lundberg-Björk, chef tekniska kontoret och medborgarfokus,
kommunstyrelseförvaltningen
Jonas Jansfors, HR-chef, kommunstyrelseförvaltningen
Jan Nilsson, chef fastighetsenheten, kommunstyrelseförvaltningen
Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunstyrelseförvaltningen
Engin Ceylan, kommunjurist, kommunstyrelseförvaltningen
Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunstyrelseförvaltningen
Bernt Eklund, projektsamordnare, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 32 och 34
Helene Bergström, flyktingstrateg, kommunstyrelseförvaltningen, §§ 32-34 och 36
Johan Ahlkvist, verksamhetschef grundskola, barn- och utbildningsförvaltningen, § 32
Martin Strömquist, Universum, § 33

Frånvarande

Karin Ljung (S)
Inger Gemicioglu (V)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------